Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 228 (4923).
11 ОКТЯБРЬ 1982 й.
ДУШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Биз ҳаммамиз — пахтакормиз

Қишлоққа — самарали ёрдам

Пахтазордан дараклар №13

● 9 октябрь эрталабигача Ўзбекистон тайёрлов пунктларига 3.682.799 тонна, шу жумладан 255.775 тонна ингичка толали пахта топширилди. Машиналар билан 1.772.492 тонна ҳосил йиғиштириб олинди.

Пахта далаларида меҳнат мусобақасини авж олдирайлик! Ҳар бир соат, ҳар бир дақиқадан оқилона ва унумли фойдаланайлик! СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини пахта етиштириш ҳамда давлатга сотиш бўйича план ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш билан нишонлайлик!

● Сурхондарёнинг Қумқўрғон районидаги «Қизил Октябрь» колхози пахтакорлари пландаги 5.627 тонна ўрнига 5.650 тонна хом ашё топшириб, пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар.

● Бухородаги Ғиждувон райони пахтакорлари дастлабки марра сари яқинлашяптилар. Об-ҳаво ноқулайлигига қарамай улар кунига йиллик планнинг 1,70 процентини ва ундан ҳам кўп миқдорда пахта топширяптилар.

«ОҚ ОЛТИН» — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 9 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	1,23	90,86
Хоразм	1,66	77,14
Бухоро	1,10	74,09
ҚҚАССР	1,88	71,08
Навоий	1,89	65,90
Сурхондарё	1,10	65,36
Сирдарё	0,79	62,57
Наманган	0,25	57,23
Андижон	0,16	54,70
Жиззах	0,82	54,14
Қашқадарё	1,00	52,13
Самарқанд	1,22	50,93
Фарғона	0,23	50,72
Республика бўйича:	0,94	62,53

СССР 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК

ЗАФАРЛАРИМИЗ — ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА

● 18 декабрь — Коммунистик шанбалик куни

Меҳнат байрамига тайёргарлик

Республика меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқдалар. Корхоналар, қурилишларда москваликларнинг шонли юбилейига бағишлаб 18 декабрда коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббуслари кенг кўламда қўллаб-қувватланмоқда.

Тошкент бинокорлари шанбаликда энг юқори меҳнат унумдорлигига эришиш ниятидадирлар. Шу куни Главташкентстрой 159-трестининг 2 мингдан кўп меҳнаткаши уй-жойлар, ирригация институти янги корпусларини, бошқа объектларни қуришда ишлайдилар. Улар 18 декабрда 60 минг сўмлик — одатдагидан анча кўп қурилиш-монтаж ишларини бажариш мажбуриятини олдилар. В. Лиллер, Р. Гайнуллин, Н. Шакимзяновнинг комплекс бригадалари смена топшириғини 2 баравар ошириб бажаришга қарор қилдилар.

Уй муборак

(ФОТОРЕПОРТАЖ)

Куйбишев районидаги Генерал Петров кўчаси бўйлаб бирбиридан чиройли муҳташам турар жой бинолари қад ростлаяпти. Янги микрорайон қурилишини Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармасининг 4-қурилиш тресты коллективи амалга ошираяпти. Эски уйлар ўрнини ғишт ва бетондан ишланган уйлар эгалламоқда. Мана кўз ўнгимизда тўққиз қаватли чиройли балконга эга бўлган уй. Унинг икки ёни ажойиб панноллар билан безатилган. Унга ҳамшаҳарларимиз кўчиб ўтишди. Бошқа уйлар ҳам гавжум. Навбатда фойдаланишга тахт қилиб қўйилган уй турибди. Уни 4-трестнинг 38-қурилиш бошқармаси бунёд этди. Ҳозир шу трестнинг 43-қурилиш бошқармаси пардозчилари сўнгги сайқал ишларини тугаллашяпти.

Ўз касбининг усталари — сувоқчилар, бўёқчилар, дурадгорлар, мозаикачилар уйга сифатли жило беришяпти. Мақсад битта: у ҳам бўлса, уйни юксак сифат билан, ўз муддатида топширишдир. Қурувчиларга мастер Февзи Осмонов моҳирона раҳбарлик қилмоқда.

— Коллективимизда кўплаб илғорлар топилади, — дея ҳикоя қилади у. — Жумладан, М. Шарипов ва Т. Герасимов бошлиқ бўёқчилар бригадалари, Г. Огренич ва Н. Хайруллаев етакчилигидаги дурадгорлар бригадалари, Н. Тавларидис ва А. Маматкаримов раҳбарлигидаги сувоқчилар бригадалари бунга мисол бўла олади.

Ёш мастернинг бу ерда ишлаётганига анча бўлди. У 43-қурилиш бошқармасида оддий ишчи касбидан ишлаб чиқариш командири даражасигача кўтарилди.

Ғайратчан ва ташаббускор раҳбарлардан бири Ю. Трофимовнинг 38-қурилиш бошқармасидан бу ерга келиши коллектив ишини янада жонлантириб юборди. Мана, уч йилдан зиёдки, бошқарма қолоқларсиз, бир маромда, сифатли ишлаб 4-трест коллективлари ўртасидаги мусобақада пешқадамлик қилиб келмоқда.

Бу ерда меҳнат қилаётганларнинг кўпчилиги ёшлардан иборат. Шунинг учун ҳам мураббийчилик ҳаракати қурувчиларнинг меҳнат самарадорлигини оширишда асосий омил саналади. Кўпчилик ўқийди. У. Худойбердиев, Р. Юсуповлар институтда. А. Маҳмудов қурилиш техникумида ўқияпти. Бундай кишилар бошқармада кўпчиликни ташкил этади. Улар зарбдор меҳнат билан ўқишни, жамоатчилик ишларини бирга олиб боришяпти.

СССРнинг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларда йиллик планни муддатидан илгари бажариш кўзда тутилган. Қурувчилар ўз сўзларига содиқ қолишяпти. Уларнинг кўпчилиги нормаларини 1,5—2 баравар бажариб, сайқал ишларини юксак сифат билан адо этишаяпти. Албатта бунда бош пудратчи — 4-трестнинг 38-қурилиш бошқармаси билан бўлган ўзаро меҳнат беллашуви муҳим роль ўйнаяпти.

Шуниси қизиқки, 388-қурилиш бошқармасида Февзи Осмоновнинг акаси Ремзи прораб бўлиб ишлаяпти. Унинг ҳам коллективи катта. Бу коллективда комплекслашган бригада бошлиғи Т. Раҳимов каби фақат трестда эмас, балки шаҳарда таниқли қурувчилар меҳнат қилишади.

Улар Юнусобод, Шимоли-Шарқ массивларида «Средазкабель» бирлашмаси учун турар жой биноларини ва бошқа ажойиб биноларни биргаликда бунёд этдилар. Мана энди эса биргаликда янги микрорайонни қуришмоқда. Навбатдаги объектни Улуғ Октябрнинг 65 йиллиги арафасида топширишга аҳд қилдилар. Бу объектлардан кейин ҳам янги турар жой бинолари қад ростлаяпти. Янги уйлар Тошкент кўчаларининг кўркига кўрк қўшиб, унинг архитектура ансамблига уйғунлашиб кетмоқда.

Р. ГАЯЗОВ.

СУРАТЛАРДА: (чапдан-ўнгга) мастер Ф. Осмонов М. Шарипов бригадасининг бўёқчилари А. Мамутов, Р. Долимова ва М. Ҳалимовага топшириқ бераяпти; қурилишнинг кўриниши.

В. Ковреин фотолари.

тонгги газеталарда

● «Фермалар қиш арафасида», «Правда»нинг бош мақоласи ана шундай сарлавҳа остида берилган.

● Планетадаги холис ниятли кишиларнинг нигоҳи тинчлик, дўстлик ва қардошлик шаҳри — Тошкентга қаратилган. 11 октябрь куни Ўзбекистон пойтахтида Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг XI мажлиси очилади. Бугун Тошкент кўпгина мамлакатлар намояндаларини, социал тараққиёт ва адолат учун, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун, ирқчилик ва апартеидга қарши, империализм ва янги мустамлакачиликка қарши курашаётган турли халқаро ташкилотлар вакилларини меҳмондўстлик билан кутиб олмоқда. Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти президиумининг мажлиси ҳаётнинг ўзи ўртага қўяётган бир қатор проблемаларни кўриб чиқади, биргаликдаги ҳаракат янги программаларини белгилаб олади. Бу галги учрашув ташкилот тузилган куннинг XXV йиллигига тўғри келганлиги эътиборга сазовордир. Меҳмонлар республиканинг меҳнат коллективлари, жамоатчилик вакиллари билан учрашадилар. Барча қитъаларнинг намояндалари совет кишиларининг дўстлик туйғуларини, уларнинг халқаро ташкилот юксак мақсадлари билан бирдам эканликларини яна бир бор ҳис этадилар.

ПОЙТАХТ ОБЛАСТИ: *Пахтазордан мактублар*

6. ОЛТИНГА ТЕНГ ДАҚИҚАЛАР

● БАЛЛИ, ЗАФАР ҚУЧГАН ОҚҚЎРҒОНЛИК АЗАМАТ ПАХТАКОРЛАР! ● НАВБАТ — МАЖБУРИЯТГА!

Район партия комитетига кираверишдаги хонада қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири Сайфикамол Баҳромов ва Оққўрғон районида чиқадиган «Мўл ҳосил учун» газетасининг редактори Убайдулла Умаров ўтиришибди.

— Бош штаб шу ердами? — деб сўрадик.

— Штаб бошлиғи — райкомнинг биринчи секретари Зокир Тожиевич Мақсумов областдан келган вакиллар билан суҳбатлашяпти. Марра яқинлашган сайин иш тиғизлашяпти, — деди С. Баҳромов стол устидаги ҳар хил маълумот ва рапортлар ёзилган қоғозларни тартибга соларкан.

— Янги рапортлар бор, шекилли?

— Рапорт дейсизми? Бўлганда қандоқ! Биринчи ким рапорт берди денг, бригадир аёлларимиз! Ҳа, айтганча, ҳар бир хўжаликда биттадан аёл бригадир бор.

Маълум бўлишича, «Партия XXII съезди» колхозининг пахтачилик бригадаси бошлиғи Роҳила Турсунқулова ва «Ленинизм» колхозининг бригадири Гулойим Тулепбековалар бригадир йигитларни доғда қолдиришибди: районда улар биринчи бўлиб йиллик планни бажарганликлари ҳақида ғалаба рапортига имзо чекишибди. Кунига 7 процент миқдорида пахта тайёрлаб топширишибди. Шуниси диққатга сазоворки, улар ўтган йили ҳам биринчи бўлиб маррага етиб келишган экан.

— Қўшни Бўка райони партия комитети, — дейди биз билан суҳбатда Убайдулла Умаров, — бу йилги пахта ҳосилини тез ва соз йиғиб-териб олиш юзасидан тадбирлар белгилаган эди. Унда ипатовлик деҳқонларнинг илғор усулини кенг қўллаш, терим конвейерини Тошкент технологияси асосида, дала — бункер — тележка — тайёрлов пункти усулида ташкил этиш кўзда тутилган эди. Шундай бўляпти ҳам.

— Тошкентликлар ёрдамисиз бундай довонга чиқишни хаёлга ҳам келтиролмаймиз, — деди С. Баҳромов, — мана қаранг, «Ташсельмаш», «Ташхимсельмаш» заводларидан терим машиналари, «ОВХ» пуркагичларига озмунча эҳтиёт қисмлар олдикми! Ҳалиям оляпмиз.

КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленумидан сўнг янги ташкил этилган бу бўлимда тошкентликлар ёрдами ҳам, бутун ишларни комплекс механизациялаш билан боғлиқ жараёнлар ҳам беш қўлдай ёзиғлик турибди...

— Тошкентдан келган ҳашарчилар ёрдамини ҳам назарда тутяпсизми?

— Ҳа, буниям. Тошкентнинг Фрунзе районидан 4 минг, Чилонзор районидан 3 минг ҳашарчи пахтазорларимизга йўл олишяпти. Тошкент районидан, Бўстонлиқ ва Олмалиқдан ёрдамчи «батальон»лар отланишган.

— Ҳашарчилар ишига ким бош-қош?

— Ҳа, келинг, яхшиси, район партия комитети қошида яна қандай оператив штаблар иш кўраётганини айтиб ўтай: райком бюросининг 25 августдаги йиғилиши қарори билан районда ишчи ва хизматчиларни (ҳашарчиларни) пахта теримига жалб этиш штаби тузилган. Унга ҳозир район партия комитетининг иккинчи секретари Шамил Қодирович Гатауллин бошчилик қиляпти.

Техника бўйича штабимиз бор. Унга раҳбар — қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Рамз Усмонов. Пахтани тез ва нес-нобуд қилмасдан йиғиб-териб топшириш штабига райком партиявий-ташкилий ишлар бўлимининг мудири Абдуҳошим Қосимов бош-қош.

— Колхозчи ва совхоз ишчиларини теримга жалб этиш юзасидан катта иш олиб бориляпти. Район Совети ижроия комитетининг раиси Уммат Маматкулович Мирзақулов аҳолининг ташкилотга уюшмаган группаларини — уй бекаларини, пенсионерларни теримга тортяпти. Райком социалистик мусобақани ташкил этиш ва натижаларни ўз вақтида ошкора қилишга ва пахтакорларга маданий-маиший шарт-шароит яратиб беришга катта эътибор беряпти.

— Шаҳарлик ҳашарчилар бўйича ҳам штабимиз бор, унга каминанинг ўзлари бош-қош, — деди Сайфикамол Баҳромов. — Ҳар бир штаб ўзига хос тадбирлар планини ишлаб чиққан.

Шу пайт райижроком раиси Уммат Маматқулович суҳбатга қўшилди. (Бу орада штабга кетма-кет хўжаликлардан қўнғироқлар бўлиб, маълумотлар олиниб турди).

— Районимиз эндигина ташкил топган кезлари, бундан 47 йил илгари мана-ман деган колхозлар гектар бошига аранг 15—20 центнердан пахта етиштирган бўлса, энди 50 центнерлик маррани кўзлашяпти. Юбилей йилида пахтакорларимизнинг куч-ғайрати бошқача, сизга айтсам! Ўша 50 центнерлик довонлардан «Коммунизм» колхозидан Ҳабил Тўрахўжаев бошлиқ бригада, «Оққўрғон» совхозидан Михаил Ковешников, «Ленинизм» колхозидан Гулойим Тулепбекова бригадалари ўзиб кетишга ҳаракат қилишяпти. Улардан намуна олаётганлар ҳам анчагина. Ишни Тошкент технологияси асосида ташкил этган «Оққўрғон» совхози ва бошқа хўжаликларда ҳам пешқадам бригадалар сафи кенгайиб боряпти. Биз бўкаликлар билан мусобақадошмиз. Бу яхши натижалар беряпти.

Суҳбатимизга район партия комитетининг секретари Саодат Жалиловна Йўлдошева қўшилди.

— Мен гапни, пахтакорларга маданий-маиший шароит яратишнинг аҳамиятидан бошламоқчиман, — деди у. — Негаки, рўзғор, майда-чуйда ташвишлардан ҳоли бўлсагина, пахтакор бутун меҳри билан ишлайди. Уларга зарур шарт-шароит яратиб бериш, медицина, савдо, маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш ҳақида терим бошланмасдан олдин «Партия XXII съезди» колхозида ўтказилган район семинар-кенгашида атрофлича гаплашиб олганмиз.

Ўша кенгашда ишлаб чиқилган тавсиялар ҳозир ўз таъсирини кўрсатяпти. Автоклуб ташкил этганмиз. Улар галма-галдан теримчилар ҳузурида бўлиб, маданий хизмат кўрсатяпти. 170 та комплекс қабул пунктлари пахтакорлар хизматида. 44 та кўчма бригада ҳар бир дала шийпонида бўлиб, пахтакорларга хизмат кўрсатишяпти. «Гўзал» ва «Тозалик» бирлашмаларининг ходимлари пахтакорларнинг уст-бошини химиявий тозалаш ва бошқа зарур тадбирларни бажармоқда. Дала шийпонларидаги «Қизил бурчак»лар вақти-вақти билан янгиланиб турибди. «Жанговар варақа», «Чақмоқ»ларни кўрган бўлсангиз керак. Матбуот маркази материаллари район газетасида ҳар куни бериб бориляпти...

Штабда бўлиб, районда жўш ураётган қайноқ меҳнат фронтини ёрқин тасаввур қилдик. У ердан далага йўл олаётганимизда ҳам ҳамон қулоқларимиз остида кимгадир юборилаётган маълумотлар янграрди:

— Ҳа, биринчи ўринда — сифат! Ҳозиргача район бўйича 35 минг тонна пахта — фақат биринчи сортга! А? Дала — бункер — тележка — тайёрлов пункт асосида. Ҳар бир тележка пунктга кунига уч марта қатнаяпти. Бир олиб боргандами? 5—6 тонна. Ҳар бир тракторчи 3—4 тадан тележка олиб боряпти пунктга. Ҳа, Тошкент технологияси роҳатижон бўлиб қолди...

Ҳ. ИКРОМОВ, А. ЭГАМНАЗАРОВ,
«Тошкент оқшоми» махсус мухбирлари.

(Давоми бор).

Ушбу суратда Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхознинг 5-бригадаси кўпминг килограммчи теримчиси Розия Дадабоевани кўриб турибсиз. У ҳозир пешқадамлар сафида бориб, ҳар куни 170—180 килограмм «оқ олтин» термоқда. Мавсум бошидан буён хирмонга тўккан пахтаси беш тоннадан ортиб кетди.

А. Тўраев фотоси.

СТУДЕНТЛАР РЕСПУБЛИКАСИ

СПРАВКА

1926 йилда дипломли ўзбек мутахассислари орасида бир инженер, етти агроном ва ветеринария врачи, ўн саккиз техник бўлган. Юзта ўзбек аёлига атиги биргина саводхон тўғри келган. Ҳозирги пайтда Ўзбекистон — мамлакатдаги олий ўқув юртларига бой республикалардан бири: 240 минг йигит ва қиз — олий ўқув юртларининг студентлари, 240 минг ёш техникумларда ўқимоқда.

Юбилей йилида Ўзбекистон олий ўқув юртлари ва техникумлари бўйлаб республика олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг «Эстафета» китоби» йўлга чиқди. Ундаги ёзувлар ғоятда қизиқарлидир.

...Тошкент автомобиль йўл институтининг студентлари ака-ука Камол ва Темур Рашидовлар ҳамда Олег Остроглазов «Ўзбекистон» кичик литражли автомобилини яратдилар. Синовлар шуни кўрсатдики, машина қулай, ёқилғини тежаб сарфлайди, яхшигина тезлиги ва юриши бор, ташқи қиёфаси кўркамли. Кузови стеклопластикадан, ёқилғини узатиш системаси такомиллашган, передачалар коробкасидаги сцеплениеда янги элементлар бор. Йигитлар ана шу иш учун ёш олимларга анъанавий бериб келинаётган Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотини олдилар. Бу мукофот студентларга биринчи марта берилди.

Ака-ука Рашидовлар ва О. Остроглазовнинг тадқиқотчилик ва конструкторлик изланиши бошланиши институтнинг студентлар конструкторлик бюроси билан боғлиқлиги диққатга сазовордир. Бундай бюролар республикада ўнлаб ишламоқда. Уларда ўн тўққиз мингдан зиёд йигит ва қиз шуғулланмоқда.

Студентлар ўқитувчилар, профессорлар, академиклар билан биргаликда Туркистон тоғ тизмалари баландликларида, денгиз сатҳидан 3 минг метрдан зиёд баландликда коинот нурларини ўрганмоқдалар, гелиотехника ва кибернетика билан шуғулланмоқдалар, ғўзанинг янги навларини яратмоқдалар. Илмий ишлар ўқув жараёнининг таркибий қисмига айланиб бормоқда.

Масалан, Тошкент алоқа электротехникаси институтининг студентлар конструкторлик бюроси шу йили 54 минг сўмлик хўжалик шартномасини тузди. Буюртмачилар — республика алоқа министрлиги, АТСлар, телеграф, почта, гаплашув пунктлари... Ўзбекистон халк хўжалиги ютуқлари виставкасининг экспозициясида бошловчи конструкторларнинг кичик ҳажмли рангли телекамераси қўйилган. Бўлғуси мутахассислар олий ўқув юртининг бўлғуси талабаларини мактаб ўқувчилари орасидан, айтайлик Хоразм областидаги Хонқа пионерлар уйидан, Тошкентдаги 50-мактабдан изламоқдалар, техникавий жумбоқларнинг ўзига хос калитини топишда, қизиқарли ишларни эгаллашда болаларга ёрдам бермоқдалар.

Фарғона политехника институтининг студентлар конструкторлик бюросида талай қобилиятли инженерлар ўз кучларини синаб кўришди. Унинг тарбияланувчилари Александр Ли, Ришат Хатибаев, Вячеслав Ганин физика дарслари учун фойдали ва оригинал қўлланма бўладиган электрон-ҳисоблаш машинасининг ҳаракатланувчи моделини яратдилар. Бу — илмий изланишга мосланишнинг дастлабки палласидир. Вақти келиб янада мураккаб вазифаларни бажаришга тўғри келади. Шундай қилиб, ёш фарғоналиклар СССР Фанлари академиясининг Ленинград физика-техника институтининг ярим ўтказгичли фотографик қурилмаларини такомиллаштириш ва тадқиқ этиш бўйича буюртмасини бажардилар. «Навоийазот», «Ўзбектекстильмаш» бирлашмаси, Тошкент трактор заводи, мамлакатда тўнғич бўлган «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси сингари кўпгина ишлаб чиқариш коллективлари студентлар билан иш юзасидан муносабатлар ўрнатишган. Муҳим деталь... политехника институтининг студентлари бир ўқув йилида ихтироларга 9 та авторлик гувоҳномасини олишди.

Владимир Ильич Ленин имзолаган декретга биноан 1920 йилда ташкил этилган Тошкент Давлат университетининг студентларида ҳам ана шундай ижодий мандатлар бор. Халқ хўжалигида қўлланилаётган дипломли лойиҳаларнинг сони йил сайин кўпайиб боряпти. Айтайлик, дипломли Минора Эрмўминова синтетик полимерлар химияси кафедраси коллективининг ёрдамида ишлаб чиққан дори-дармон дала шароитида синовдан ўтказилди. У атроф-муҳитга салбий таъсир кўрсатмасдан қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандалари, ўсимликлар касалликларини қўзғатувчиларга қарши курашда ғоятда самарали бўлиб чиқди.

Дастлабки йилларни ҳозирги кунимиз билан таққослайдиган бўлсак, Университет ветеранлари орасида ўз кўзи билан кўрган кишилар борки, 60 йил муқаддам унчалик кўп бўлмаган ўзбек студенткалари орасида фан қасрига паранжи ёпиниб келишган. Бугунги кунда кўплаб ўзбек қизлари фақатгина дид билан кийинишнинг уддасидан чиқиб қолмай, балки фандаги илғор ғояларни кузатишга улгурадилар, табиатнинг сирларини кашф этиш билан боғлиқ ишларда қатнашадилар.

Бошловчи тадқиқотчиларнинг диққат-эътиборини Ўрта Осиё темир йўлидаги қум кўчкиларига қарши курашиш ҳам тортиб қолди: бу ерда уч минг километрдан зиёд йўл қум барханлари бўйлаб ўтган. Темир йўл транспорти инженерлари институтининг ёш олимлари илмий жамият студентлари билан ҳамкорликда химия ва целлюлоза — қоғоз саноатининг чиқиндиларидан бириктирувчи моддаларни ишлаб чиқдилар. Янги композиция ўз таркиби ва тежамкорлиги бўйича тенгсиз ва жуда ҳам кенг қўлланиши мумкин.

Тажриба ёшлар олдига ҳамон янги масалаларни қўймоқда. Самарқанд университети битирувчиси Зафар Исмоилов саноат чиқиндилари натижасида ўсимликларда пайдо бўладиган ўзгаришларни кузатди ва анализ қилиб чиқди. Ғоятда жиддий маълумотлар олинди ва З. Исмоиловнинг диплом иши ҳам салмоқли баҳо — республика Фанлари академиясининг мукофотини олишга муяссар бўлди. Ана шу олий ўқув юртида студентлар олимлар раҳбарлигида қишлоқ хўжалик экинларини зараркунандалардан ҳимоя этишнинг янги биологик методини ишлаб чиқмоқдалар. Уларнинг эришаётган ютуқлари фақатгина бизнинг мамлакатимизда эмас, ҳатто Болгария, Югославия, Кубада синаб кўрилмоқда.

...«Эстафета» китоби»да янги ва янги ёзувлар пайдо бўлмоқда. У олий ўқув юртлари ва техникумлар коллективларида орттирилган ижодий тарбиялаш энг яхши тажрибасининг ўзига хос қомуси бўлиб қолди ва биргина Ўзбекистон учун эмас, балки бошқа қардош республикалар учун ҳам қизиқиш уйғотади.

И. СТАРОДУМОВА,
(«Правда» газетаси, 1982 йил, 8 октябрь).

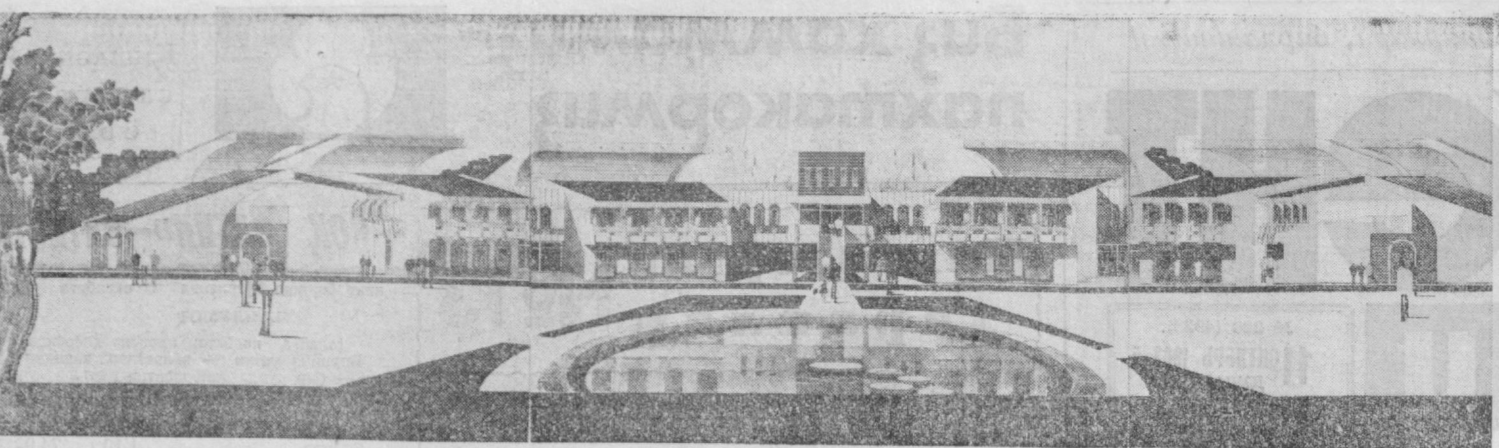

Тошкентнинг 2000 йиллиги олдидан

Ҳиндистоннинг таниқли журналисти Бадан Упадхья Тошкент архитектурасидан ҳайратланиб: «Менинг назаримда Тошкент мармар тошда тасвирланган Шарқ маликасидир. Унинг муҳташам замонавий бинолари, хиёбонлари, майдонлари кишини мафтун этади» деган эди.

Дарҳақиқат, Тошкентга келаётган ҳар бир меҳмон унинг архитектурасидан ҳайратланмоқда. Бу бежиз эмас, албатта. Сўнгги ўн беш йил ичида Тошкент навқиронлашиб кетди. Жаҳондаги архитектураси энг бой шаҳарлардан бирига айланяпти. Шу кунларда пойтахтнинг барча меҳнаткашлари Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантиришга, унинг 1983 йилнинг кузида нишонланадиган 2000 йиллик юбилейини муносиб кутиб олишга қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар. Меъморлар, бунёдкорлар биргаликда шонли санага бағишлаб юздан ортиқ юбилей объектларини бунёд этишяпти. Ана шу муносабат билан мухбиримиз Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг архитектура-планлаштириш Бош бошқармаси бошлиғи, шаҳар бош архитектори, СССР халқ архитектори, СССР Давлат мукофотининг лауреати Собир Раҳимович ОДИЛОВ билан учрашиб, унга бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

• Архитектура замон кўзгуси

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

МАРМАР ТОШДАГИ МАЛИКА

— Собир Раҳимович, маълумки, қурилиш лойиҳадан бошланади. Зукко архитекторларимизнинг ажойиб лойиҳалари асосида шаҳримизда ноёб иншоотлар коллекцияси яратилмоқда. Ҳозирда бунёд этилаётган объектларнинг кўпчилиги юбилей объектлари деб аталади. Айтингчи, улар нималардан иборат? Умуман Тошкент юбилейга қандай тайёргарлик кўряпти?

— Шаҳар хўжалигининг барча тармоқларини планли ривожлантириш, унинг ўзига хос ажойиб архитектура ансамблини яратиш, шаҳарнинг тарихий эски районларини тубдан реконструкциялаш, аҳолининг турар-жой ва маиший шароитларини янада яхшилаш, йўловчиларга коммунал-транспорт хизматини яхшилаш ва хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш каби бир қатор масалалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг доимий диққат марказида турибди. Бу масалалар бўйича республика партия ва ҳукуматининг 1981 йилда қабул қилган қарори шаҳар бош планини реализация қилиш, шаҳарни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш бўйича программ-ҳужжат саналади. Бу улкан ва кенг йўналишдаги шаҳарсозлик программасида замонавий шаҳарнинг ёрқин истиқболи белгилаб берилган. Шаҳарнинг барча тармоқларини ривожлантириш учун фақат 1985 йилгача 4 миллиард сўм давлат капитал маблағи сарфланади, 6 миллион квадрат метр замонавий турар жой бинолари, бугунги кун талабига жавоб берувчи 50 минг ўринли мактаб, 20 минг нафар кичкинтойга мўлжалланган болалар комбинатлари қурилади. Фақат соғломлаштириш объектлари қурилишига 10 миллион сўмликка яқин давлат капитал маблағи ажратилган. Аҳолининг кенг истеъмол буюмларига нисбатан ўсиб келаётган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда янги саноат корхоналари бунёд этилади, мавжудларининг қувватлари оширилади, маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари кенгайтирилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Тошкентнинг 2000 йиллигини нишонлаш тўғрисидаги қарори партиямизнинг халқимиз тўғрисида қилаётган катта ғамхўрлигидан яна бир нишона бўлди. Шуни қувонч билан айтиш керакки, шаҳар юбилейини ўтказиш ташкилий комитетига ҳурматли Шароф Рашидович Рашидов бошчилик қилмоқда. Ташкилий ишлар планига кўра шаҳарнинг барча районлари бўйича аниқ тадбирлар ишлаб чиқилди ва улар шу кунларда муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Агар 1982—1983 йиллар учун мўлжалланган шаҳарсозлик ишларига назар ташлар эканмиз, унинг нечоғлик улканлигининг гувоҳи бўламиз. 1983 йил охирига келиб, шаҳаримизнинг 35 минг аҳолиси обод квартираларга кўчиб ўтади, 15 минг ўринли 10 та мактаб, 3600 ўринли 10 та болалар комбинати ва кўплаб савдо тармоқлари, умумий овқатланиш, маданий-маиший муассасалар ва ажойиб маъмурий бинолар бунёд этилади.

Ўзбекистон кўчасида бунёд этилаётган Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўп қаватли биноси, халқ хўжалиги институти, ўқитувчилар уйи бинолари ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг газета-редакция комплекси, туризм уйи ва бошқалар шулар жумласидандир.

Маълумки, майдонлар, проспектлар, хиёбонлар шаҳарнинг кўркига кўрк қўшади. Ана шу мақсадда бир қатор майдонлар яратиш кўзда тутилган. Жумладан, Пушкин кўчасида бунёд этилажак ўзбек халқининг севимли шоири Ҳамид Олимжон номли майдон шаҳарнинг энг гўзал жойига айланади. Майдоннинг марказига шоир ҳайкали ўрнатилади. Майдонни ярим айлана шаклидаги икки қаватли республика «Поэзия» китоблар уйи биноси ва тўртта 20 қаватли «Дўстлик» турар жой комплекси қуршаб туради. Майдонда Ҳамид Олимжон номли метро станциясининг иккинчи кириш йўлаги очилади. Пушкин, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги, Беруний, Самарқанд дарбоза проспектлари янада гўзаллашади. Хадра, Ҳамид Олимжон ва Вокзал олди майдонларида ер ости ўтиш йўллари бунёд этилади. 1983 йилнинг охирига келиб Охунбобоев, М. Горький, Ҳ. Олимжон номли майдонлар атрофида кўп қаватли турар жой бинолари қуриш кўзда тутилган. Халқлар дўстлиги майдонида қурилаётган объектлар комплекси ҳам ниҳоясига етказилади. Ўзига хос архитектура кўринишга эга бўлган «Олмазор» — «Бешёғоч» — «Халқлар дўстлиги» янги турар жой микрорайонлари қуриб битказилди. Шунингдек, рангли музикали фонтан қурилишини ниҳоясига етказиш мўлжалланган. Агар кўзингиз тушган бўлса, яқинда Халқлар дўстлиги майдонида совет халқларининг қардошлигини ёрқин намойиш этувчи монумент-ҳайкал ўрнатилди. В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги Саройидан сал берида — Фурқат проспектида Беньков номли республика бадиий ҳунар-техника билим юртининг комплекси қад кўтармоқда. Ундан нарида, Хадра майдонига яқин жойда Геология министрлигининг ажойиб архитектура кўринишига эга бўлган музейи қад ростлаяпти.

Меъморлар ва тарихчилар, археологлар республика маданият министрлиги билан биргаликда авлодларга Тошкентнинг кўҳна архитектура ёдгорликларини сақлаб қолиш мақсадида Охунбобоев номли майдон зонасида тарихий архитектура-этнографик очиқ музейини ташкил этишга аҳд қилдилар. Ҳозир бу ерда Кўкалдош мадрасаси, Жоме масжидини қайта таъмирлаш ишлари олиб бориляпти. Очиқ музейда шаҳар тарихидан ҳикоя қилувчи кўплаб экспонатлар жойлашади. Тарихий зона ансамблида бир қатор ҳунармандчилик дўконлари ва архитектура кўриниши билан ўзига хос бўлган гумбазли ёпиқ бозор бўлади. Ҳозирда фойдаланишга топширилган баландлиги 81,5 метрли «Москва» меҳмонхонаси майдоннинг кўрки бўлиб турибди. Меҳмонхона олдидаги баланд супачага республиканинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоевнинг янги ҳайкали ўрнатилади.

Шаҳар марказида, яъни Ленин ва Лопатин кўчалари кесишган чорраҳада янги майдон — Космонавтлар майдони ташкил этилади. Ҳозирда бу ерда 16 қаватли экспериментал турар жой биноси қурилмоқда. Майдон ансамблига республика Билимлар уйи ва космосни ўзлаштиришга бағишланган мавзудаги оригинал архитектура композицияси киради. Унинг марказида икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони космонавт-учувчи, юртдошимиз Владимир Жонибековнинг бюсти ўрнатилади. Бундан ташқари, Тошкент метрополитенининг иккинчи навбати қурилиши ҳам жадал суръатлар билан амалга оширилмоқда. 1984 йили иккинчи участка пўлат магистраллари бўйлаб поездлар қатнай бошлайди. Метрополитен қурилиши албатта кўча тармоқлари системасига ҳам ўзгартириш киритишни тақозо этади. Янги кўчалар ташкил этилади, мавжудлар реконструкция қилинади. Шаҳар хўжалигини техник жиҳатдан ривожлантиришга эътибор берилиб, ер ости гаражлари қурилиши ҳам йўлга қўйилди. Ер ости инженерлик коммуникациялари, иссиқлик, совуқлик манбалари марказлаштирилмоқда.

— Кечирасиз, Сиз юқорида юбилейгача 35 минг ҳамшаҳримиз янги квартираларга кўчиб ўтади, деб айтдингиз. Биламизки, турар жой масаласи ҳозирдаги энг актуал социал проблемалардан биридир. Айтингчи, бу масала келгусида қандай ҳал этилади? Турар жой қуриш кўлами кенгайтириладими?

— Ўринли савол. Бу масала ҳозирча бизда муваффақиятли ҳал этиляпти, десам муболаға бўлмайди. Беш йиллик охирига бориб шаҳарда йилига 1,5 минг квадрат метр турар жой қуриш мўлжалланган. Агар Сиз ҳозир Тошкент харитасига назар ташласангиз кейинги пайтда бир қатор янги микрорайонлари ва янги кварталларнинг пайдо бўлганлигига кўзингиз тушади. Бундан кейин ҳам йирик турар жой зоналарини бунёд этиш кенг кўламда олиб борилади. Асосан шаҳарда 5, 9, 12, 16, 20 ва ундан юқори қаватли турар жой бинолари бунёд этилади. Юнусобод, Қорасув, Сергели, Қўйлиқ массивларида барча қулайликларга эга бўлган замонавий турар жой бинолари қуриш давом эттирилади. Шаҳарнинг Эски шаҳар қисмида бунёд этиладиган «Кайковус» микрорайони энг гавжум ва архитектурага бой жойлардан бирига айланади. Бу ерда тарихий ёдгорликлардан ташқари аста-секин юксакликка бўй чўзиб борувчи уйлар қурилади. Уларнинг энг баланди 16 қаватли бўлади. Бу ерда 25 қаватли минорали уй ҳам қуриш кўзда тутилган. Унинг юқориги қаватларида махсус томошагоҳ, тамадди хоналар бўлади. «Кайковус» ва шунингдек «Себзор» микрорайонларини бунёд этишда маҳаллий аҳолининг урф-одатлари, расм-русумлари тўла ҳисобга олинади. Уйлар орасига саҳни 300 квадрат метр бўлган ҳовлилар қурилади. Уларда бемалол тўй-томошаларни ўтказиш мумкин.

Ҳозир шаҳар 25 минг гектар ерга ястанган. 2000 йилга келиб у 35 минг гектар ерни эгаллайди. Демак, янги турар жой зоналарини қуриш изчиллик билан давом эттирилади. Яқин орада «Чорсу», «Оқтепа», «Олмазор», «Бешёғоч», «Халқлар дўстлиги», «Қатортол» массивлари бутунлай қад ростлайди.

— Собир Раҳимович, юқорида Тошкентнинг Эски шаҳар қисмида бўладиган ўзгаришлар ҳақида қисман айтиб ўтдингиз. Айтингчи, асосан, Хадра, Охунбобоев майдонлари атрофларида, «Октябрь» колхоз бозорида, Сағбон ва Фаробий кўчалари ўрнида қандай ўзгаришлар бўлиши кутиляпти?

— Тошкент марказини реконструкция қилиш Эски шаҳар томон сурилиб боряпти. Чорсу майдони районида тарихий архитектура-этнографик зонани яратиш бўйича тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Бу зона Тошкентнинг эски юраги — Хастмом комплексигача чўзилади. Худди шу ердан биз юқорида таъкидлаб ўтган «Кайковус» эксперименталь турар жой микрорайони бошланади. Янги «Москва» меҳмонхонасидан бошланиб, «Юбилейний» спорт комплексигача давом этган Беруний проспекти шаҳарнинг энг гўзал проспектига айланади. «Марказ—26» кварталидаги 1- ва 2-тўққиз қаватли уйлар оралиғига муҳташам «Универсам» қурилади. 5- ва 6-уйлар ўртасига маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг замонавий ва барча қулайликларга эга бўлган комплекси тушади. Ҳозир шаҳарнинг бешдан бир қисмини эгаллаб турган Эски шаҳар асосан Собир Раҳимов ва Октябрь районлари территориясида жойлашгандир. Октябрь бозорининг тепасида унга туташувчи гумбазли ёпиқ бозорни қуриш билан Эски шаҳарга ҳужум бошланди десак бўлади. Ёпиқ бозор архитектуравий кўриниши жиҳатидан шарқ меъморчилигига хос бўлиб, мовий гумбаз остида 1200 та савдо нуқтаси мавжуддир. Гумбазнинг асоси 96 ва баландлиги эса 36 метр бўлади. Унинг қуйи таянчи йиғма темир-бетонлардан ишланиб, конструктив қисми эгилган тўрсимон металл конструкцияли қобиқдан иборат. Гумбазни пардозлашда турли хил рангдаги кошинлардан фойдаланилади. Савдо залларига ёруғлик тушиб туриши учун гумбазнинг қоқ ўртасидан 12 метрли туйнук қолдирилади. Савдо залларига олиб келувчи арнқлар эса миллий усулда ишланган панжаралар билан безатилади. Ҳозир бу ерда қурилиш ишлари жадал олиб борилмоқда. Қурувчилар унинг биринчи навбатини Тошкентнинг 2000 йиллигигача ишга туширишни мўлжаллашмоқда. Умуман, янги бозорни 1984 йили — Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига қадар тўла ишга тушириш режалаштирилган.

Бу ердаги ўзгаришларнинг кўпчилиги асосан Октябрь райони территориясида рўй беради. Чорсуда янги қурилган ҳозирги болалар дунёси магазини орқасида халқ ҳунармандчилиги дўконлари очилади. «Москва» меҳмонхонаси орқасида «Чорсу», нарироқда эса «Оқтепа» микрорайонлари бунёд этилади. Самарқанд дарбоза кўчаси кенгайтирилади. Шерозий, Мажлисий, Исаакян ва Қизил ғунча кўчалари оралиғидаги 100 гектар майдонда Тошкентнинг янги ҳайвонот боғи бунёд этилади. Янги ҳайвонот боғи замонавий типда бўлиб, унда барча қулайликлар — эрмакхоналар бўлади. Хадрадаги трамвай депоси олиб ташланиб, унинг ўрнига меҳмонхона, туристик марказ, кино зали қурилади. Халқлар дўстлиги майдони яқинида «Қатортол», «Бешёғоч» массивлари ҳам бунёд этилади. Фурқат, Навоий, Абай, Ўзбекистон кўчалари оралиғида марказий маданият ва истироҳат боғи барпо этилади. Боғ ичида Оймомо парки бўлади. Навоий кўчасидаги ҳозирги эски ярмаркалар олиб ташланиб, ундан пастроқда янги савдо ярмаркаси қурилади. Ҳозир жарликдаги оқава сув қувурларга олинаяпти. Унинг устида турли-туман ҳайкаллар қўйилган бассейн барпо этилади. Навоий билан Фурқат кўчалари кесишган чорраҳада — Тошкент Бош Универсал магазини билан бир чизиқда энг катта Болалар дунёси магазини очилади.

Сағбон кўчаси текисланиб, кенгайтирилади. Унинг икки томонига тўққиз қаватли турар-жой бинолари қуриш мўлжалланган. Бу ишлар шу беш йилликда бошланиши керак. Келгуси беш йилликда эса Фаробий кўчаси атрофи бузилиб, бу кўча ҳам кенгайтирилиб, тўғри «Юбилейний»га чиқадиган бўлади.

Хуллас, Тошкент ўзининг 2000 йиллигини бой архитектура кўринишига эга бўлган, обод ва кўркам, янада гўзал ва шинам ҳолда кутиб олади. Юбилейгача яна бир бор туғилажак шаҳримиз Иттифоқимизнинг, қолаверса жаҳоннинг замонавий архитектура кўринишига эга бўлган ажойиб шаҳрига айланади. Тошкентнинг «Мармар тошдаги Шарқ маликасига айланиши» бу — совет турмуш тарзининг, ленинча миллий сиёсати, юксак коммунистик ғоялар тантанасининг натижасидир.

Суҳбатни Тўхтамурод ТОШЕВ олиб борди.

СУРАТДА: Ўзбекистон ССР табиатни қўриқлаш объектлари комплекси;

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

Жаҳон ойнаси

ТАСС мухбирлари хабар қиладилар

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА

ХАНОЙ. Хоабинь гидроузели вьетнамлик қурувчиларининг 15 минг кишилик коллективида Вьетнамдаги ана шу ғоят муҳим халқ хўжалик объектини барпо этишда қатнашаётган совет мутахассислари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига биргаликда социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Қурилишда бўлиб ўтган митингда «Дарёни тўсиш юзасидан 90 кунлик зарбдор меҳнат» шиори остида социалистик мусобақа бошлаш тўғрисида эълон қилинди. Декабрь ойида Совет Иттифоқининг юбилейи арафасида Вьетнамдаги бу ўжар дарё янги ўзандан оқа бошлайди.

Уч йил муқаддам, Қора дарёнинг тоғ соҳилларини ларзага келтирган кучли портлаш гидроузелнинг асосий иншоотларида иш бошланганлигидан дарак берган пайтда дарёни тўсиш узоқ келажакдаги иш бўлиб туюлган эди.

Бугунги кунда митинг ўтказилган жойнинг ўзидан амалга оширилган жуда катта ишларнинг натижалари аниқ кўриниб турибди: ўнг қирғоқда Қора дарё оқадиган янги ўзан қазиб қўйилди. Жўшқин дарё суви кенглиги атиги 150 метр келадиган очиқ жойдангина оқмоқда. Сўл соҳилда янги шаҳар қад кўтармоқда, тоққа томон тунеллар қазилди, бу тунеллар бўлғуси машина залига олиб боради.

Уч йил мобайнида улкан ишлаб чиқариш базаси барпо этилди. Мамлакат ишчилар синфининг энг катта отрядларидан бири бўлган қурувчилар коллективи ўсди ва профессионал жиҳатдан чиниқди.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

БУХАРЕСТ. Руминиянинг Крайова шаҳридаги 7 ноябрь номли қишлоқ хўжалик машиналари заводининг коллективи йил бошидан буён пландан ташқари қарийб 8 миллион лейлик турли қувватдаги 250 дан ортиқ трактор, кўплаб бошқа хил қишлоқ хўжалик машина-механизмларини ишлаб чиқарди. Бундай натижага янги технология жорий этилганлиги, корхона мутахассислари ва ишчилари фойдаланилмаган резервларни қидириб топганликлари туфайли эришилди.

У ерда тракторлар ишлаб чиқариш 1975 йилда бошланган эди. Корхона беш вариантда 20 мингта машина ишлаб чиқарди. Яқинда 55 от кучига эга бўлган трактор синовдан муваффақиятли ўтди. Совет Иттифоқидаги турдош корхоналар билан маҳкам алоқа туфайли механик плуглар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

ДЎСТЛИК ОЙЛИГИ

УЛАН-БАТОР. Социалистик Монголияда бошланган монгол-совет дўстлиги ойлиги Улуғ октябрнинг 65 йиллиги ва СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган. Шу хусусда Улан-Баторда Монголия пойтахти жамоатчилиги вакилларининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Мамлакатда 31-марта ўтказилаётган анъанавий ойлик, деб таъкидланди йиғилишда, коммунистик қурилишда совет халқи орттирган бой тажрибани ўзлаштиришнинг ажойиб мактаби бўлади, икки қардош халқнинг бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлигини чуқурлаштириш ишига янги муҳим ҳисса бўлиб қўшилади.

Ойлик программаси кенг ва ранг-барангдир. КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини амалга оширишда советлар мамлакатининг меҳнаткашлари эришган ютуқлар тўғрисида лекциялар ўқилади ва суҳбатлар ўтказилади, фотовиставкалар, хилма-хил кечалар ва учрашувлар, конкурслар ва бир қанча бошқа тадбирлар ташкил қилинади. КПСС билан совет давлатининг изчил тинчликсевар сиёсатини, икки мамлакат ленинча дўстлиги ва кўп томонлама ўзаро манфаатли ҳамкорлигини пропаганда қилишга алоҳида эътибор берилади.

АҚШ маъмуриятининг бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашуви Сальвадорда очиқ-ойдин кўриниб турибди.

СУРАТДА: хунта солдатлари мана шу болаларнинг етим қолишига сабабчи бўлмоқда. АП агентлиги маълумотларига кўра, халққа қарши режим жинояти натижасида 10 мингдан зиёд сальвадорлик болалар ота-онасиз қолди.

АП—ТАСС фотоси.

Илғор совет тажрибаси декадаси

СОФИЯ. Болгариянинг Ямбол округида илғор совет тажрибасига бағишланган анъанавий декада бошланди. Декада СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллигига бағишланди.

Декадада Ямбол округи билан қардошларча дўстлик алоқалари боғлаган Ўзбекистон ССРнинг Андижон области вакиллари, шунингдек, Тольятти шаҳридаги Волга автомобиль заводининг мутахассислари иштирок этмоқдалар. Шу кунларда машинасозлик, транспорт ва алоқа, химия саноати, қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат саноати соҳасида тажриба алмашилади.

Бундай анъанавий ўн кунликлар ўтказиш округининг ижтимоий-сиёсий, хўжалик ва маданий ҳаётида катта воқеа бўлади. Ҳамда иккала қардош халқ ўртасида дўстликни янада мустаҳкамлаш ва чуқурлаштиришга хизмат қилади.

170 ТА СПЕКТАКЛЬ ВА КОНЦЕРТ

БЕРЛИН. А. Навоий номли Ўзбекистон ССР давлат академик катта театрининг коллективи саҳналаштирган композитор А. Петровнинг «Петр биринчи» операси билан ГДРда «социалистик мамлакатлар театр санъати кунлари» бошланди. Бу тадбир анъанавий санъат фестивали доирасида Берлинда ва республиканинг бошқа шаҳарларида ўтказилмоқда.

Бу йил «Социалистик мамлакатлар театр санъати кунларида» Москва сатира театрининг, София ва Братислава театрларининг, Куба балети ва бошқа театрларнинг коллективлари иштирок этадилар.

Бу йил Улуғ октябрнинг 65 йиллиги ва СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги белгиси остида ўтаётган театр байрами программасига қарийб 170 та спектакль ва концерт киритилган.

Қаҳр-ғазаб билан қораламоқдалар

САНО. Яман Араб Республикаси президенти А. А. Солиҳ ЯАР қуролли кучлари олий командирлари составининг йиғилишида нутқ сўзлаб, Ливанда уч ой давом этган хунрезлик, шаҳар ва қишлоқларнинг вайрон этилганлиги, мамлакат экономикасига етказилган ғоят катта зарар сионистларнинг ва уларга ҳомийлик қилаётган Америка империализмининг иши эканлигини айтди.

У босқинчилар Ғарбий Байрутнинг қуролсиз аҳолисидан ваҳшиёна ўч олганликларини ғазаб билан қоралаб, бунда АҚШнинг ҳар томонлама мадади бўлмаганида Исроил фаластинлик ва ливанлик халқларга нисбатан жабр-зулм сиёсатини ўтказа олмаган бўлур эди, деб таъкидлади.

* * *

КИТО. Эквадор парламенти вакиллари палатаси Исроил ҳарбийларининг Ливанда қилаётган қонли жиноятларини қоралади. Депутатлар махсус қабул қилинган резолюцияда Ливандаги фаластинлик қочоқлардан оммавий равишда ўч олинганлигини қатъий қораладилар.

* * *

ҚУВАЙТ. Кейинги вақтларда фожиали воқеалар майдони бўлиб қолган Яқин Шарқда мустаҳкам тинчликни таъминлашга қаратилган куч-ғайратларни активлаштириш зарур, деди Қувайт бош министри Шайх Саъд Ас-сабоҳ. У Мамлакат миллат мажлиси [парламенти] сессиясида сўзга чиқиб шуни таъкидладики, Исроил Фаластин ва Ливан халқларига қарши қилган қонли жиноятлар Исроил босқинчиларининг агрессив, фашистларга хос моҳиятини бутун дунёда намойиш этди. Исроил босқинчиларининг шум ниятлари араб халқлари учунгина эмас, шу билан бирга бутун инсоният учун ҳам хавф солмоқда. Шайх Саъд Ас-Сабоҳ араб мамлакатлари раҳбарларининг яқинда Фасда олий даражада бўлиб ўтган кенгашига ва унда қабул қилинган резолюцияларга юксак баҳо берди. У Араб давлатларининг бошлиқлари ўз олдиларида турган муаммоларни конструктив равишда ҳал этишга интилганликлари мана шу муҳим анжуманга хос хусусият бўлганлигини таъкидлади.

Хоккей

Бўш келма, «Бинокор»!

Тошкентнинг «Бинокор»и биринчи лига командалари ўртасида хоккей бўйича мамлакат чемпионатини муваффақиятли бошлади. Объектив қийинчиликларга қарамай («Юбилей» марказий спорт залининг реконструкция этилиши муносабати билан команда ҳатто «ўз уйидаги» ўйинларини сафарда Красноярскда ўтказишга мажбур бўляпти) бизнинг хоккейчиларимиз 14 очко тўплашди ва ҳозир пешқадамлар группасида боришяпти. Сизнинг мухбирингиз «Бинокор» катта тренери В. БАСТЕРС билан учрашиб, ундан бир нечта саволга жавоб беришни сўради.

— Василий Васильевич! Команда яқиндагина сафардан қайтди, сафар пайтида бир қанча ўйинлар ўйналди. Уларнинг айримлари натижалари газетамизда хабар қилинди. Усть-Каменогорскда бўлган охирги матчлар натижалари қандай бўлди?

— Биз биринчи ўйинни 2:5 ҳисобида бой бердик. Ҳисоб ўйин натижасига кўра дейиш мумкин. Иккинчи ўйин бутунлай бошқача бўлди. Беллашув тугашига уч минут 40 секунд қолганда биз 5:3 ҳисобида олдинда бораётган эдик. Бироқ, ҳимоячиларимизнинг қўпол хатолари туфайли ғалабани қўлдан чиқардик ва ўйин дуранг натижа билан 5:5 ҳисобида тугади. Хатолар матч атрофида вужудга келган вазиятдан келиб чиққан психологик асосда рўй берди. Тасаввур қилиб кўринг: Усть-Каменогорскдаги спорт саройи 6 минг томошабинни сиғдира олади. Бироқ, матч ўтказилишидан анча кун олдин барча билетлар сотиб бўлинган эди. Ана шу олти минг томошабин ўйин бошланиши олдидан, ўйин бўлаётган пайтда ва ҳатто финал сиренаси чалинганидан сўнг ўз командасини шовқин-сурон билан қўллаб-қувватлаб туради. Майдон эгалари ютуқни бой беришаётганини улар кўришгач, бу ерда ишқибозлар шундай шовқин кўтаришдики... Бизнинг ёш ўйинчиларимиз ана шу психологик таъсирга бардош бера олмай хатога йўл қўя бошлашди. Бу очконинг йўқотилишига сабаб бўлди. Сафар натижалари ҳақида умуман гапирадиган бўлсак, биз ундан мамнунмиз. Сафарда эришилган эллик процентлик натижа ёмон эмас. Команда 12 имкониятдан 8 очко тўплади.

— Василий Васильевич! «Бинокор» ўйинчилари мавсум бошланиши олдидан муз майдони етишмаслиги сабабли тайёргарлик планини бор-йўғи ярмига бажаришди. Кейинги пайтда ана шу етишмовчиликни тўлдиришга эришилдими?

— Афсуски йўқ? Барча ўйинчиларнинг тайёргарлик ҳолати янада яхшиланиши керак. Барча куч-ғайратимизга қарамай, биз сафарда нормал тренировка жараёнини йўлга қўя олмаяпмиз. Агар Тошкентдаги муз майдони яқин муддатда ишга туширилмас экан, биз «Бинокор»нинг бундан кейин ҳам муваффақиятли ўйнашига кафолат бера олмаймиз. Ахир, ҳар куни машқ қилмай узоққа бориш қийин. Бунга мисоллар ҳам келтириш мумкин. Етарли даражада тайёргарлик бўлмагани сабабли кўпгина ўйинчилар жароҳатланишди. Охирги ўйинларда Примаченко қатнашмади. Маренко касал. Бунинг устига Розов ўйинларда чиқишни тўхтатди.

— Составнинг уюшқоқлик билан ўйнашини таъминлаш қандай боряпти?

— Аввало айтиш керакки, «Бинокор» составида истиқболли ёшларнинг бутун бир группаси пайдо бўлди. Биринчи навбатда бу Тошкент хоккейи тарбияланувчиси Сумочкин бўлиб, биз унга асосий составда мунтазам ўйнашни топширяпмиз. Дарвозабон Каримов ўтган йилги даражада ўйнаяпти, бироқ, ҳозирча камчиликларга йўл қўйяпти. Охирги матчда у энг яхши ўйинчига бериладиган мукофотни олди.

— Команданинг яқин кунлардаги планлари қандай?

— Кеча биз Усть-Каменогорскдан учиб келдик, эртага Красноярскга учиб кетамиз — қатор командалар билан «ўз уйимиз»даги матчларни ўтказамиз. Сафардан қайтгач, Тошкентдаги ўз муз майдонимизда ўйнаймиз, деган умид билан учиб кетяпмиз.

— Республикамиз ва Тошкентнинг хоккей ишқибозлари номидан «Бинокор»га янги муваффақиятлар тилаймиз. Бўш келманг!

— Раҳмат, ҳаракат қиламиз.

В. СТУЛИН.

ЁШЛИК

ЖУРНАЛИ—РЕДАКЦИЯМИЗ МЕҲМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ ОРГАНИ— «ЁШЛИК» АДАБИЙ-БАДИИЙ, ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ЖУРНАЛИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИ ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИМИЗНИНГ ЁШ ИЖОДКОРЛАРГА КЎРСАТИБ КЕЛАЁТГАН ДОИМИЙ ҒАМХЎРЛИГИНИНГ ЁРҚИН НАМУНАСИ БЎЛДИ. ЎҚУВЧИЛАР ЖУРНАЛНИНГ ҲАР БИР СОНИНИ КАТТА ҚИЗИҚИШ БИЛАН КУТИБ ОЛИШМОҚДА. ЁШ АДИБЛАРНИНГ УНДА ЭЪЛОН ҚИЛИНАЁТГАН ҚИССА ВА ҲИКОЯЛАРИ, ШЕЪРИЙ АСАРЛАРИ ВА ҲАЖВИЯЛАРИ РАНГ-БАРАНГЛИГИ, ВОҚЕЛИГИМИЗНИНГ БАРЧА ЖАБҲАЛАРИНИ КЕНГ ҚАМРАБ ОЛИШИ ЖИҲАТИДАН ДИҚҚАТГА САЗОВОРДИР. АЙНИ ПАЙТДА ЖУРНАЛ ЁШ АДИБЛАР УЧУН ЎЗИГА ХОС МАҲОРАТ МАКТАБИ ВАЗИФАСИНИ ҲАМ ЎТАМОҚДА.

БУГУН «ЁШЛИК» ЖУРНАЛИ «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» РЕДАКЦИЯСИНИНГ МЕҲМОНИ. ЭЪТИБОРИНГИЗГА ЖУРНАЛНИНГ КЕЛГУСИ СОНЛАРИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИГАН МАТЕРИАЛЛАРДАН НАМУНАЛАР ҲАВОЛА ЭТАМИЗ.

«Ёшлик» журнали бош муҳаррири Эркин Воҳидов бир группа ижодкор ёшлар билан журналнинг келгуси режаларини ўртоқлашмоқда.

ДАВР БИЛАН ҲАМОҲАНГ

Эркин ВОҲИДОВ,
«Ёшлик» журнали бош редактори.

«Ёшлик» журналининг тўққизта сони ўқувчилар қўлига етиб борди. Ўнинчи сон ҳам бугун-эрта нашрдан чиқади. Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, журнал ёшларимизга манзур бўлмоқда. Редакциямизга келаётган кўплаб мактублар ана шундан далолат беради. Бу мактублар фаолиятимизнинг ўзига хос кўзгусидир. Журналхонлар чоп этилган баъзи материаллардан мамнун эканликлари, бир олам завқ олганликларини баён этмоқдалар. Шу билан бирга қайси мавзулар эътиборимиздан четда қолаётганлигини ҳам бизга эслатмоқдалар.

Журналда чоп этилган бир қатор насрий, шеърий ҳамда публицистик асарлар юзасидан айниқса, жуда кўп мактуб олдик. Х. Султоновнинг «Саодат соҳили», Н. Аминовнинг «Суварак», Д. Саидованинг «Еру осмон ўртасида» қиссалари, М. Муҳаммад Дўстнинг «Галатепага қайтиш» асари, Ш. Исахонова, О. Жорқинбоев, С. Сиёев, Н. Норматов ва бошқаларнинг ҳикоялари, «Ўқитувчи, ўқувчи, маънавий олам», «Оила — жамият кўрки», «Қалдирғоч» рубрикалари остида берилаётган материаллар бунга мисол бўла олади.

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги муносабати билан мамлакатимизнинг таниқли ёзувчи ва шоирлари асарлари журналимиз саҳифаларида мунтазам ёритилмоқда. «Камалак» рубрикаси остида эълон қилинган Е. Евтушенко, А. Вознесенский, В. Распутин, Н. Думбадзе, О. Сулейменов, В. Дементьев ва бошқаларнинг асарлари кўпчиликка манзур бўлди. Биз бундан кейин ҳам СССР ёзувчиларининг энг янги асарлари билан журналхонларни доимо таништириб бориш ниятидамиз. Журналимизнинг охирги — ўн иккинчи сони тўлалигича халқларимиз ва адабиётларимиз дўстлигига бағишланади. Унда қардош халқлар адабиётининг кейинги йилларда яратилган энг яхши асарларидан намуналар берилади. «Ўзбекистон дўстлар нигоҳида» рубрикаси остида эса М. Шолохов, Г. Марков, Р. Гамзатов, Ч. Айтматов, М. Карим, А. Вознесенскийларнинг Ўзбекистон ва ўзбек адабиёти ҳақидаги фикрлари билан танишасиз. «Ватан ҳақида мушоира» рубрикаси остида эса Ватан ҳақидаги энг машҳур шеърларни ўқиш мумкин бўлади. Яқинда «Литературная учёба» журнали билан ҳамкорликда «Совет адабиёти 60 йил ичида» мавзуида давра суҳбати ўтказган эдик. Ана шу суҳбат матни ҳам журналимизнинг ўн иккинчи сонида эълон қилинади.

Келгусидаги ижодий режаларимиз ҳам катта. Одоб-ахлоқ мавзусида, беш йиллик жабҳаларидаги қайноқ меҳнат, СССР Озиқ-овқат программасини амалга ошириш бўйича ёшларнинг ғайрат-шижоати ҳақида туркум материаллар беришни планлаштирганмиз. Албатта, ёш адибларимизнинг энг яхши асарлари ҳар доимгидек журналимизда кенг ўрин эгаллайди.

«Ёшлик» журнали адабиётимиз гулшанида ўзига хос нурафшон бир боғ бўлиб қолсин, — деб ёзган эди атоқли адибимиз Шароф Рашидов журналимизга йўллаган табригида. — Бу боққа қадам қўйганлар ундан ҳамиша хушнуд, кўнгли мунаввар бўлиб чиқсин, унда амал олгувчи ниҳоллар чинор мисол гуркираб ўссин ва чинордек умри боқий бўлсин...»

Бу тилаклар коллективимиз учун ўзига хос дастуриламал бўлиб қолди. Биз бундан кейин ҳам ёшларнинг орзу-ўйлари ва интилишларига ҳамоҳанг бўлган бадиий баркамол асарлар, давримизнинг долзарб муаммоларини кўтариб чиқувчи публицистик мақолалар, баҳсларни ёритиб, журналхонларимизнинг ишонч ва эътиборини оқлаш ниятидамиз.

Усмон ҚЎЧҚОРОВ

НАВРЎЗ

Қишдан чиққан Қуёш жилмайди,
Олам етди ям-яшил бахтга.
Табиатнинг ўзи билмайди—
Яшин тушар қайси дарахтга.
Ёмғирлардан—нурли сочлардан
Дов-дарахтлар кўкка етгудай.
Симга қўнган қалдирғочлардан
Симёғоч шод —илдиз отгудай.
Ёғолмасдан осмонда ғаддор
Қор булути юради дайдиб.
Мўлжал олиб офтобни, қатор
Кетган қушлар келмоқда
қайтиб.
«Наврўз!», дея бугун бонг урган
Ўшал удум, қадим забондир,
Баҳор эмас бошингда турган —
Қишдан чиққан Ўзбекистондир.

* * *

Имон бутун, юрак самимий,
Осмон чексиз, кўзлар беғубор,
Қуёш яқин, тупроқ қадимий,
...Ва яшагинг келади минг бор.
Қувонасан; аканг, синглингдай,
Бирдай орзу, бирдай матлаби—
Ўзбекистон деган кенгликда
Ҳамма сени тушунган каби.

* * *

Оламни хуш бўйга ботиргил,
Ҳамон бизга шу гуллар дўстдир.
Сен боғларга эккин атиргул,
райҳон ўстир, жамбиллар ўстир.
Печакгулдай панжарадан чиқ,
рухсатсиз кир менинг
хонамга, —
«Бу дунёда энди гул тансиқ», —
деб ёзмайин токи онамга.

* * *

Гарчи кўклам олис бўлса ҳам,
Қишга найза санчиб, парчалаб,
Севинчларни кўргали баҳам
Уйимизга келар арчалар.
Анқиб кетар хушбўй яшиллик,
Ҳамма хурсанд, ҳамма
бахтталаб.
Ахир, севинчимиз қандоқ
яширдик
Баҳорни соғинган бизлар —
катталар?!
Соғинмасанг, муз, қорларнинг
Тароватн, оҳари йўқ.
Бу дунёда баҳорларни
Кутмаганнинг баҳори йўқ.

* * *

Япроқларин тўкар гулкоса, —
Гуллар гўзал, гуллар исматдир.
Балки хато ушбу хулоса,
Гўзаллик ҳам оддий нисбатдир.
Таъкид нисбий, нисбий пушмон
ҳам,
Катталик ҳам, фурсат ҳам
нисбий.
Нисбий ахир дўст ҳам, душман
ҳам,
Қувонч нисбий, ғурбат ҳам
нисбий.
Бизлар билган, билмаган
ҳилқат,
Нарса, тушунчалар нисбатдир.
Нисбийликка шубҳам йўқ,
фақат
Ватан нисбат эмас, қисматдир.

Тоғай МУРОД.

От кишнаган оқшом

(ҚИССАДАН ПАРЧА)

ҚИШ охирлаб, тўйлар соб бўлди. Ҳавода кўклам иси анқиб қолди. Бойчечаклар кетидан қоракошлар очилди. Кўкламни тўйиб-тўйиб искадик. Бағримизга босдик.

Бир гап эшитиб, кўклам кайфиятимиз қиш бўлди. Кўклам рангимиз синди.

—Жамики отлар гўштга топширилар эмиш.

Колхоз радиоузелидан шундай деди. Бригадирлар уйма-уй юриб айтди. Важини сўрадик. Бригадир елка қисди. Кўрсаткич бармоғи билан шифтни кўрсатди.

— Бари юқоридан. Бизда гап йўқ.

Бригадир айтган юқоридан одам келди. Идоранинг олдида кўрдим. Ёнида иккита милиционериям бор.

Кечаси чалқанга ётиб ўйладим. Саҳар вақти Тарлонни жабдуқладим. Обширга от солдим. Қуюндайин учиб келдим. Обшир қишлоғининг кун ботарида оқ тупроқли адирлар, тепалар кўп. Шу тепалар нишабида камарлар бор. Тарлонни шу қоронғи камарларнинг бирига боғладим. Кун ёйилиб, олам мунаввар бўлганда уйга келдим. Таътилланиб, пода ётоққа бордим.

Оқшом вақти ўн кило арпани бир қоп сомонга аралаштирдим. Қош қорайганда қопни орқалаб жўнадим. Йўлда терлаб, дам олиб бордим. Қопни камарга суядим. Кафтимда гугурт чақдим. Тарлон кўрсин дея оловни юзимга олиб келдим. У емсираб, илтижоли пишқирди. Етаклаб шу яқиндаги ариқдан сувлаб келдим. Тўрвасида ем осдим. Баданини қашидим. Қопни ичкари олдим. Кетимга қараб-қараб кетдим. Уйга қора ҳуфтонда келдим. Тамадди қилиб, чўзилдим. Кўзим илинди.

Бир маҳал аёлимиз туртди. Туринг, биров чақиряпти, деди. Уйқусираб кўзғолдим. Чиқсам, олапар бировни дарвозадан ичкари қўймаяпти. Олапарга олисдан дўқлаб бордим. Олапар думини ликиллатиб ўзини четга олди. Қарасам, кўчада раис, юқоридан келган одам, милиционерлар турибди. Кўришиб, сўрашдим. Раисимиз дўппили одамни кўрсатди.

— Бу киши район вакили. Район қишлоқ хўжалик бошқармасидан.

— Бинойи, бинойи. Кани келингизлар.

Дўппили одам ичкарилади. Бошқалари изидан юрди. Чироқ ёруғига келганда уларнинг юзини айнан кўрдим. Дўппили одам ранги зарчанинг рангидай синик, мендайин бир кал экан. Ўзимиздан экан, дедим ичимда.

Вакил теваракка аланглади.

— От қани?

— Қандай от?

— От қандай бўлади? Тўрт оёқли, икки қулоқли.

— Менда ундай от йўқ.

— Топ, топ, каллани гаранг қилма. Ади-бади айтишиб ўтиришга вақт йўқ. Сенга ўхшаганларнинг сони мингта.

— Менда от нима қилади, катта? Ана, қарангизлар. Бўлса, олиб кетаберингизлар.

Вакил бармоқларини ўйнатиб, милиционерларга имо қилди.

— Тинтинглар..

Милиционерлар билакдай хитойи фонарларини ёқиб, молхона, отхоналарни тинтиб келди.

—Ўзи йўқ, тезаги бор экан.

Вакил менга юзланди.

— Ана, тезаги бор деяпти-ку?

— Мен сизга айтсам, катта, эшикли уй, меҳмонларнинг оти тезак ташлагандир-да. Ташлама деб бўлмайди, меҳмон от.

— Фамилиянг нима? Хў-ўш, Қурбонов, та-а-ак, Қурбонов Зиёдулла. Мана, рўйхатда турибсан, отинг бор. Гап шу, эртага яна келамиз. Отни топсанг топдинг, топмасанг, ўзингдан ўпкала!

Вакил ўртада, милиционерлар ёнида шаҳдам одимлар отиб кетди. Раисимиз пилдираб гоҳ ёнида, гоҳ кетида юрди.

Шунда ичкаридан онамиз чиқди:

— Айт, улгу бериб кетсин.

Уларга дарвоза остонасида етиб олдим.

— Катта, уйда чақалоғимиз бор, отини Иброҳимбой дейдилар.

— Нима қилайин шунга?

— Чақалоқли уйга бемаҳалда келиб бўлмайди. Мабодо биров билмасдан келиб қолса, ундан улгу олиб қолиш лозим.

— Қаердан оласан?

— Бизга бари бир. Ўнгирингизнинг учидан майдагина ип бўлсаям майли. Аёллар чақалоқли уйда ипни исириққа қўшиб тутатади.

— Энди, шунгаям этагимни йиртайми?

—Йўқ, йиртиш даркор эмас, катта. Кийимингизга илашган бирон қил бўлсаям бўлади.

Вакил менга қўл силтаб, йўлига бурилди. Мен қайтиб келиб, бермади, дедим. Онамиз қарғаб-қарғаб ичкарилади. Тайпоқ тобоқда исириқ тутатиб, чақалоқли уйни уч айлантирди. Зиён-заҳматларни қувди.

Мен, катталар хўжакўрсинга лалми дўқ уриб кетди, дея ўйладим. Бироқ, улар эртасига яна келди. Отхонани қаради. Искаланиб, чақалоқли уйни кўрди. Уларнинг қилиғи ҳамиятимга тегди. Тишимни тишимга зўрға босдим.

— Хўш қани?

— Нима қани?

— От.

— Катта, сиз менга қайси бозордан от олиб бериб эдингиз? Деновнинг бозориданми ё Шўрчиникиданми?

— Тишингни кўп ғижирлатма, биз сендан қўрқмаймиз. Яхшиликча отни чиқар. Қўша-қўша мол, қўй, эвуқ, от... бунча ҳайвонни нима қиласан? Ана, магазинда ҳамма нарса муҳайё. Гўшт дейсанми, сут, кефир дейсанми...

— Катта...

— Нима, ё капиталист бўлмоқчимисан? Кечириб қўясан! Биз социалистик жамиятда яшаяпмиз. Тўғрими, ўртоқ раис?

— Тўғри, тўғри!

— Ё, от миниб босмачи бўлмоқчимисан? Кечириб қўясан! Ўзи, аждодингда босмачи ўтмаганми? Бир текшириб кўриш керак...

— Катта, ундай деманг. Менинг отам бечора совет тузумини деб қурбон бўлган. Отга келсак, от йигитнинг йўлдоши, катта. Қолаберса кўпкари чопамиз.

— Ия, сен ўзи қайси жамиятда яшаяпсан, мия? Шу пайтгача эшакнинг қулоғига танбур чертяпманми? Кўпкаринг эскилик сарқити! Ёввойиларнинг ўйини!

— Катта, ўзи кал калла, калла эмас экан-да. Бир менинг каллам шундаймикин десам, сизникиям меникидан қолишмайди.

— Ўчир-э...

— Катта энамни сўкманг. У бечора ичкарида невгарасига қараб ўтирибди. Сизга бундайин бепошна гаплар эп бўлмайди.

— Ўчир дейман-э...

— Эса, мен ҳам...

Гапим охирига етмай қолди. Вакил қулочкашлаб жағимга урди. Қўли аёлчинг қўлидай экан— оғримади. Гапимни охирига етказдим. Кал катта қорнимга тепмоқчи бўлди. Ўзимни четга олдим. У ўз шаштида супадан учиб кетди. Милиционерлар чопиб бориб, уни чуқурдан чиқариб олди. Вакил кийимлари лой, ҳансираб мени кўрсатди:

—Ушланглар уни! Бандитни ушланглар!

Милиционерлар ёнимдан келиб, қўлларимни кетимга қайирди. Вакилнинг изидан етаклаб колхоз идорасига олиб борди. Майда машинага босди. Йўлда қусдим. Биродарлар, мен бензиннинг исини ёмон кўраман. Бошимни айлантириб, кўнглимни айнитади. Осмондан тушгандай бўлиб қоламан.

Районга келиб, орган олдида машинадан тушдик. Вакилга эргашиб чап тарафдаги ойнаванд хонага кирдик. Телефон олдида ўтирган милиционерлар ўрнидан турди. Вакил кийимларини кўрсатиб дардини айтди.

— Коллегаларинг билан гўшт топширгани бордик. Мана бу типга отди бер, десам бермади. Мени тутиб сўкди. Онам ҳам қолмади, хотиним ҳам. Кейин бир уриб чуқурга ағанатиб юборди. Мана факт — лой. Коллегаларинг жонли гувоҳ. Ана, раис ҳам бор. Тўғрими, раис!

— Тўғри, тўғри! Чуқурга юмалатиб юборди!

Улар вакилнинг олдига қоғоз қўйди.

— Мана, рапорт ёзиб бошлиққа олиб киринг. Буни бир тиқиб қўяйлик, кўзи очилсин.

Вакил қоғозни тўлғазиб, олиб кетди. Хиёл ўтиб яна қайтиб келди. Туш олдимга, деди менга. Олдига тушдим. Тор йўлакдан ҳовлига чиқдик. Кейин яна бир хонага кирдик. Хона тўрида бақалоқ бир одам ўтирибди. Ўтиришидан катта одам. Елкасидаги юлдузлариям катта-катта.

Вакил тўрдаги каттага мени кўрсатди.

— Мана бандит!

Тўрдаги киши вазмин овозда сўради:

— Нега раҳбарларни урасиз, ўртоқ Қурбонов?

Мен бўлган гапни қўшмай-олмай айтиб бердим. Тўрдаги катта энди нима дейсиз дегандай вакилга қаради. Вакил ўрнидан туриб кетди:

— Ёлғон! У ўзини оқлаяпти! Биз раҳбарларга ишонасизми ё шунга ўхшаган қонунбузаргами?

— Раҳбарларга ишонаман. Раҳбарлар ёлғон гапирмайди.

— Бўпти-да.

Хўрлигим келди. Ўпкам тўлиб кетди-ю, ўзимни босдим.

Вакил раҳмат айтиб, кетди. Мени қоронғи, бадбўй ҳидли бир хонага қамаб қўйишди. Кундузлари ҳовли, кўчаларни супурдим. Ҳожатхоналарни тозаладим. Кечалари ухламай, Тарлонни ўйлаб ётдим. Онамиз билан аёлимиз овқат олиб келиб, йиғлаб-йиғлаб кетди. Уларга Тарлонни айтмадим. Аёл зотининг оғзи бўш, айтиб қўяди. Қолаберса Тарлонни фақат ўзимга ўргатганман. Ўзимдан ўзгани яқинигаям йўлатмайди, қўлидан ем емайди.

Роса ўн кун деганда озод бўлиб қишлоққа қайтдим. Уйга бормай тўғри Тарлоннинг олдига чопдим...

Ора совиди. Қишлоқ тинчиди. Тарлонни уйга олиб келдим. Қишлоқда кўпкарининг оти ўчди. Кўп чавандозлар белига пул тугиб Обоқлига жўнади. От миниб қайтиб, ажаб гапларни топиб келди. От олиш кўпга келган тўй эмас экан. Обоқли тарафларда отларга қўл урмабди...

«Ёшлик» журналининг ўқувчилар қўлига етиб борган айрим сонлари.
М. Нуриддинов фотоси.

Дурдона ХУДОЙБЕРГАНОВА

КУЗ РУҲИ

Шовиллаган хазон ҳиди, кузнинг
хазин шивири
Ўйчангина туйғу бўлиб юрагимга
чўкдилар.
Куз шамоли қаршисида боғлар
тушиб титроққа,
Энг охирги баргларини битта,
битта тўкдилар.
Мен у барглар шивирида
закфгина оҳ сездим...
Ой жунжикар кечалари хазонларни
ёритиб,
Юлдузларнинг нури япроқ
бандларида синади.
Кенгликларга ёйилганда биллурдек
соф куз тонги,
Мудроқ босар ҳорғин ойни —
хаёллари тинади.
Мен юлдузлар жилвасида сирли
бир нигоҳ сездим...

Олтин барглар оқиб кетар лойқа
сувга қоришиб,
Хаёлларга сингиб ёмғир
шивалайди бетиним.
Туйғуларим оловига интиқу зор,
энтикиб
Деразадан ўйларимга қулоқ тутар
аллаким.
Ҳувиллаган юрагимда негадир
паноҳ сездим...
Тушларимга кириб чиқди ям-яшил
япроқчалар,
Кимсасиз боғ этагидан мени
чорлар кимдир: — Ҳуувв...
Югураман, ўша садо жаранглайди
шеър бўлиб,
Туйғуларим тўкилади япроқчалар
мисли дув...
Мен беаянч қўшиқ номли содиқ
бир ҳамроҳ сездим...

Урозбой АБДУРАҲМОНОВ

Қайлиғимнинг қариндошлари

(ҲАЖВИЯ)

САЛИМАНИ ўйлаганимда юрагим эзилиб, қўлим ишга бормайди. Туну кун ўйлайвераман, ўйлайвераман, оҳ десам оғзимдан тутун чиқади. Тавба, муҳаббат дегани шунчалик азоб-уқубат бўладими? Ўзиям қанча куйсанг арзийдиган қиз-да Салима. Оҳ, унинг кийикдек ҳуркиб қарашларию, узун сочларини олдига туширганича сўзингга жавоб бермай, ибо билан бурилиб кетишлари! Қалдирғоч қанотларидек қошларини чимириб, аччиғлангандек чурқ этмай туриши. Ухласам тушимда, юрсам қаршимда унинг сиймоси.

Мободо кўчада рўпарамдан чиқиб қолса, рангим оқариб, тилим калимага келмай қолади. Ўзим каттагина корхонада бир йилдан буён бош инженерман. Бироқ Салимани кўрганимда оёқларим дир-дир титрайди. Салима бўлса бир қиё боқмай, мени ўтларга ёқиб, ёнимдан бепарво ўтиб кетади.

Мен ҳам қўймадим. Совчи устига совчи юбораверив онасини кўндирдим. Онаси тўйимизга рози бўлган куни мени кўрсангиз эди. Мен ўша куни дунёда энг бахтиёр одам эдим.

Ниҳоят, тўйимизга ўн кун қолганида, кабинетга тақир бош, қизил юз, шоп мўйловли нотаниш киши салом бериб кириб келди. Саломига алик олиб, жой кўрсатдим.

— Хўш, хизмат? — дедим.

— Хизмат шуки, укам, мен Салимахоннинг тоғаси бўламан...

—Э, шундай демайсизми, буни қаранг, танимагандан кейин... тоғамиз экансиз. Жуда яхши-да. Саломатмисиз? Уй ичи, бола чақалар соғ-саломатми?

— Раҳмат шукр, —деди Салиманинг тоғаси мамнун бўлиб. —Шу энди, бўлғуси куёв қурилиш ташкилотида катта ишда, деб эшитдик. Шунга... бир кўриб, саломлашиб кетай деб келувдим. Адашмасам, сен бизга куёв бўласан, шундайми?

— Ҳа, энди насиб қилса...—дедим уялинқираб.

— Жуда соз, мана танишиб ҳам олдик,—деди бош силкиб Салиманинг тоғаси. —Қалай, қудаларимиз соғ-саломатмилар, қудаларимизнинг қариндош уруғлари ҳаммаси омонми?

— Раҳмат, ҳаммамиз тўй ҳаракати билан юрибмиз,—дедиму, ўзимча, «балки Салиманинг тоғаси тўйдан олдин куёвни бир синаб кўриш учун кирган бўлса керак», деб қўйдим.

— Албатта, куёв, сиздан яширадиган сиримиз йўқ,—деди Салиманинг тоғаси нима учундир энди сизсираб. — Том солялмиз. Бироқ уйга уйсанг ҳам етмас экан. Ғишт топаман деб бормаган жойим қолмади. Мабодо қўлингиздан келса...

Тоғамиз кўзларини ерга тикди. Куёв бўлгандан кейин қайлиғимизнинг жонажон тоғасига йўқ, деб бўлармиди. Бир машина ғиштни текинга ортиб бериб юбордим. Қайлиғимизнинг қариндошлари бизнинг кимлигимизни билиб қўйишсин-да.

Уни кузатиб эндигина кабинетга кирувдим, телефон жиринглаб қолди.

— Алло, эшитаман. Ким бу?

— Ассалому алайкум, —деди кимдир.

— Ваалайкум ассалом.

— Мени танимадингиз-а? Сиз билан ошхоналар трестининг директори Тойлоқов гаплашяпти. Сғайни, ҳозир олдингизга нон ташийдиган машина боради. Шофёрга озгина бўёқ, алиф, лак бериб юборсангиз, илтимос. Хотин тушмагур, уйни ремонт қиласан, деб бошни қотиряпти.

— Хотинингиз бошни қотирса бизга нима? Кўнгиллари яна нимани истайди?

— Нима бўлса бераверинг, мен Салиманинг поччаси бўламан. Божа, тўй ўтсин, ҳали танишиб ҳам оламиз.

— Э, шунақами? — дедим қўпол муомалага хижолат бўлиб, —машинани тезроқ жўнатинг. Божамизнинг арзимас илтимосини бажара олмасак, нима қилиб юрибмиз?

Идорага қайтиб келсам, қорачадан келган ёшгина йигитча келиб қўлимни олди.

— Ассалому алайкум, почча, мен сизга қайни бўламан,— деди у жилмайиб.

— Жуда яхши, хўш хизмат?

— Бу йил ўнинчи синфни битирдим. Ҳужжатларимни медицина билим юртига топширганман. Шунга, сал ёрдам бериб юборсангиз, деб...

— Жоним билан, қўлдан келганча ҳаракат қиламиз, қайинжон. Фақат сиз ҳам жиддийроқ тайёргарлик кўрасиз-да энди.

— Албатта,— деди бўлажак қайним қувончдан кўзлари чақнаб. — Раҳмат, почча!

Кабинетда хаёлга чўмиб ўтирибман. «Салиманинг тоғасига ғишт, поччасига бўёқ, укасига медицина билим юртидан таниш». Ўзимча уфлаб қўяман. Ҳовлига нон ташийдиган машина келиб тўхтади. Яхшиямки, уч кундан кейин тўй. Ўзимча ҳуштак чалиб қўшиқ хиргойи қиламан. Кайфият баланд. Бирданига телефон жиринглади. Эринибгина трубкани кўтардим.

— Алло, эшитаман.

— Бу сенмисан? — трубкадан онамнинг қаҳрли овози эшитилди.

— Ҳа, тинчликми ойижон?

— Э, топган қайлиғингни ер ютсин! Лапашанг, сен ўзи кимни топгансан? Аҳмоқ!

— Ойижон, нима бўлди?

— Дард бўлди, бало бўлди! Жигарингдан урган ўша Салиманг севган йигити билан шаҳарга қочиб кетибди!

Қўлимдан трубка қандай қилиб сирпаниб тушганини билмайман. Ўтирган еримда тахта бўлиб қолдим.

Қорақалпоқчадан
М. ИСМОИЛОВ
таржимаси.

Анвар МУҚИМОВ

ТЎЙДАН КЕЙИН НОҒОРА

(ИНТЕРМЕДИЯ)

Мажлисда қисса муҳокамаси кетяпти.

Бойматов. Ана шунақа гаплар, азизлар.

Мажлис раиси. (Қалам билан графинни чертиб). Вақтингиз тугади, ўртоқ Бойматов!

Бойматов. Ҳозир. Бир оғиз гапим қолди. (залга). Хуллас, «Азим дарё» қиссасини автор буткул қайта ишлаши лозим. Иложи бўлса, қўлёзмани ўчоққа ташлаб, ёқиб юбориш керак! Ана ундан кейин янгидан ёзишга ўтириш лозим. Гапим тамом.

Мажлис раиси. Сўз Шокир Алиевга!

Алиев. Ўртоқлар, мендан олдин сўзга чиққан нотиқлар орасида Исмоил Қоплоннинг «Азим дарё» қиссасини мақтаб, кўкка кўтарувчилар ҳам учради, уни йўққа чиқарувчилар ҳам бўлди. Мен, асосан танқидий фикрларга қўшиламан. Ҳали бу ерда кимдир «Асарнинг мавзуси оригинал» деб ўтди. Тўғри, бизда товуқбоқарлар ҳаётидан ҳикоя қилувчи мустақил қисса яратилгани йўқ эди. Лекин асар темасини рўкач қилиб, нуқсонларидан кўз юммаслигимиз керак. Масалан, мен қўлёзмани қийналиб, минг азобда ўқиб чиқдим. Муаллифнинг мақсади туманли. У нима демоқчи эканини ўзи билмайди. Воқеалар сохта, айқаш-уйқаш. Мана, битта эпизодга қулоқ солинг. «Азим дарё»нинг бош қаҳрамони товуқбоқар Зебинисо хола колхознинг умумий йиғилишида кўкрагига муштлаб нутқ сўзлайди. «Ҳар бош йирик тожли паррандадан бир кунда ўнтадан «юмалоқ олтин» етиштиришга сўз бераман», дейди. Кейин эзгу мақсад йўлида белини маҳкам боғлаб, ишга шўнғийди. Бироқ унинг ёстиқдоши холанинг ташаббусига тўғаноқ бўлади. Яъни чоли тушмагур тухумларни яширинча еб қўяверади. Кампир чолни «жиноят» устида қўлга туширади ва судга бериб жазолатади. Шундан сўнг кампирнинг ишлари юришиб кетади. Зебинисо хола зафар қучади. Қўлёзма ана шунақа гаплар йиғиндисидан иборат.

«Азим дарё»нинг тили ҳам расво. Биргина жумлани айнан ўқиб бераман: «Жасур Зебинисо хола жаҳлига чидолмай, иккита тухумни синдириб қўйган эчкисига қасоскорлик билан пичоқ урди ва уни тилка-пора қилгач, эчки шўрлик, «Нима гуноҳ қилдим экан», дегандай дарғазаб кампирга норози қиёфада бир қараб қўйди ҳамда самога боқиб нафосат ила йиқилди ва у дунёга равона бўлинди». Бу жумла ўрта мактаб ўқувчисининг иншосида учрагудай бўлса, муаллим иккиланмасдан «бир» қўярди.

Умуман, «Азим дарё» бадиий асар эмас. Бунақа гапларни Исмоил Қоплонга илгариги асар ҳақида ҳам айтганмиз. Минг афсуски, у кимларнингдир кўзини шамғалат қилиб, китобини чиқариб олган эди. Барча танқидий фикрларимиз самарасиз қолган эди. Ўйлайманки, Исмоил Қоплон бугунги дўстона танқиддан тўғри хулоса чиқаради.

Мажлис раиси. Сўз авторга.

Исмоил Қоплон (қўлини кўксига қўйиб илжаяди). Раҳмат, азиз биродарлар! Дўст ачитиб гапиради, дейдилар. Ҳамма гапларингизга юз фоиз қўшиламан. Танқидий фикрларингизни, маслаҳатларингизни тўла инобатга оламан. Қиссамни қайта ишлаш жараёнида улардан унумли фойдаланаман. (Қуллуқ қилиб, жойига ўтиради) Тағин бир бор раҳмат, яхшилар...

Мажлис раиси (ўрнидан туриб). Демак, кўпчиликнинг маслаҳатига кўра, «Азим дарё» босишга эмас, қайта ишлашга тавсия этилади. (Ёнидаги йигитга). Мажлис қарорини ўзингиз келиштириб ёзиб қўясиз-да. Равшанбек?

Равшан. Албатта, домла.

Мажлис раиси. Шу билан мажлисимиз ёпиқ.

Мажлис аҳли тарқала бошлайди.

Исмоил Қоплон. Йигитлар, шошилманглар, кичкина гап бор... (Портфелидан иккита китоб олиб узатади. Арзимас совға. «Азим дарё»нинг уч-тўртта нусхаси келган эди. Сизларга атаб дастхат ёзиб қўйибман. Эсдалик... (У шошиб жўнайди).

Алиев. (китобга боқиб ажабланади) Во, ажаб! «Исмоил Қоплон! «Азим дарё». «Азим дарё». Аллақачон босилиб чиқибди-ку! Биз бўлсак тупроқ сачратиб, вайсаб ётибмиз!

Алиев. Мана сизга дўстона танқиднинг «ижобий» самараси!

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/X да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/X да **Дилафрузга тўрт ошиқ.**

кино

11 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УМИД ВА ТАЯНЧ» — **Дружба** (телефон 66-15-75). **Нукус** (телефон 46-70-69). **Восток** (катта зал, телефон 91-61-14). **Москва** (телефон 33-05-01).

«СПОРТЛОТО—82» — **Искра** (телефон 39-14-59). **Тинчлик** (телефон 53-86-07) **Ғ. Ғулом номли** (телефон 48-42-80) **Лисунов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ҚАРИНДОШЛАР»— **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (телефон 33-44-52). **К. Ерматов номли.**

«ПЕТРОВКА, 38»—**Фестиваль** (телефон 32-78-47).

«ҲАММАСИ АКСИНЧА»—**Пионер** (телефон 33-98-36).

12 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ДОНГИ ЧИҚДИ», «БИРИНЧИ БЎЛИШ БАХТИ»— **Пионер.**

«ГУГУРТ»— **Нукус.**

«ЕНГИН БЎЛМАСЛИГИ МУМКИН» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**

«ЕНГИН — БЕПАРВОЛИК ОҚИБАТИ»— **Дружба.**

«БУ ИШНИНГ БЎЛМАСЛИГИ ҲАМ МУМКИН ЭДИ»— **Чайка.**

«АЛАНГА»— **Фестиваль.**

«ШАМОЛНИ КИМ ЭКАДИ» — **Фестиваль.**

«ЯҚИН ШАРҚ: ТАШВИШ ВА УМИДЛАР»— **Қозоғистон.**

«АРМАН КЎЗЛАРИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«КУН АЖОЙИБ ТАРЗДА БОШЛАНМОҚДА ЭДИ»—**Лисунов номли.**

«ОЛҒА ҚАДАМ ТАШЛАЙВЕР, ЎЛКА!», «ИМТИҲОН»— **Восток.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УМИД ВА ТАЯНЧ» — **Дружба** (телефон 66-15-75). **Нукус** (телефон 46-70-69). **Восток** (катта зал, телефон 91-61-14). **Москва** (телефон 33-05-01).

«СПОРТЛОТО—82» — **Искра** (телефон 39-14-59). **Тинчлик** (телефон 53-86-07) **Ғ. Ғулом номли** (телефон 48-42-80) **Лисунов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ҚАРИНДОШЛАР»— **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (телефон 33-44-52). **К. Ерматов номли.**

«ПЕТРОВКА, 38»—**Фестиваль** (телефон 32-78-47).

Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочни қайта ишлаш саноати министрлиги, Ўзбекистон ёғоч, қоғоз ва ёғочни қайта ишлаш саноати ишчилари касаба союзлари республика комитети, Ўзбекистон қоғоз ва ёғочни қайта ишлаш илмий-техника жамияти республика правлениеси ва Тошкент техникаси уйи

«Ўзбекистон ССР қоғоз, мебель ва ёғочни қайта ишлаш корхоналарида меҳнатни нормалаш ва илмий асосда ташкил этишнинг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»

РЕСПУБЛИКА СЕМИНАР-КЕНГАШИНИ

УТКАЗАДИ

Семинар-кенгаш Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочни қайта ишлаш саноати министрлигининг мажлислар залида **12 ОКТЯБРЬ, СОАТ 11.00 да БОШЛАНАДИ** (Тошкент шаҳри, Абай кўчаси, 4-уй).

ЗАМОНАВИЙ ТУРИЗМ УЧУН МАВСУМ БЎЛМАЙДИ, ДИҚҚАТГА САЗОВОР ЖОЙЛАР ЭСА ЮЗЛАБ ТОПИЛАДИ!

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ҚУЙИДАГИ МАРШРУТЛАР БЎЙИЧА

САЁҲАТГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ—СОЧИ, «ДАГОМИС» ТУРИСТИК КОМПЛЕКСИ — ТОШКЕНТ — **5 ноябрдан 20 кунга. Баҳоси — 420 сўм; 26 ноябрдан 20 кунга. Баҳоси — 400 сўм; 7 декабрдан 20 кунга. Баҳоси 400 сўм.**

Ҳар томонлама қулай меҳмонхонада истиқомат қилинади, туристик комплексдаги ресторанда овқатланилади.

ТОШКЕНТ — ЯЛТА — ТОШКЕНТ — **7 декабрдан 20 кунга. Баҳоси 245 сўм.**

Хусусий квартираларда истиқомат қилинади, ўз-ўзига хизмат кўрсатиш ошхоналарида овқатланилади.

ТОШКЕНТ — СОЧИ — ЛАЗАРЕВСКОЕ — ТОШКЕНТ — **2 ноябрдан 20 кунга. Баҳоси — 230 сўм; 22 ноябрдан 20 кунга. Баҳоси—212 сўм; 12 декабрдан 20 кунга. Баҳоси — 212 сўм.**

Қишлик туристик базаларда истиқомат қилинади, ўз-ўзига хизмат кўрсатиш ошхоналарида овқатланилади.

ТОШКЕНТ — СЕВАСТОПОЛЬ — ФЕОДОСИЯ — ТОШКЕНТ — **12 ноябрдан 20 кунга. Баҳоси — 290 сўм. Меҳмонхонада истиқомат қилинади.**

ТОШКЕНТ — ЕССЕНТУКИ — ТОШКЕНТ — **11 ноябрдан 20 кунга. Баҳоси — 234 сўм; 2 декабрдан 20 кунга. Баҳоси — 217 сўм; 23 декабрдан 20 кунга. Баҳоси— 217 сўм.**

Хусусий сектордаги квартираларда истиқомат қилинади, ўз-ўзига хизмат кўрсатадиган ошхоналарда овқатланилади.

ТОШКЕНТ — ЛЕНИНГРАД — ВИЛЬНЮС — ТОШКЕНТ. **15 декабрдан бошлаб 14 кун давом этади. Баҳоси—225 сўм.**

ТОШКЕНТ — КАУНАС — ЛЕНИНГРАД — ТОШКЕНТ. **6 декабрдан бошлаб 14 кун. Баҳоси—230 сўм.**

ТОШКЕНТ — ВИЗУ — ЛЕНИНГРАД — ТОШКЕНТ. **7 декабрдан бошлаб 11 кун. Баҳоси—222 сўм.**

Меҳмонхонада ёки ётоқхонада истиқомат қилинади, ошхона ёки кафеда овқатланилади.

Путевкаларни нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотиб олиш мумкин.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Парадлар хиёбони, 5-уй. Телефон 39-13-59.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг

ТОШКЕНТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

декоратор-безакчилар группасига

1982—1983 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Группа ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи озиқ-овқат ва саноат товарлари магазинлари учун мутахассислар тайёрлайди.

Ўқиш муддати 2 йил.

КИРУВЧИЛАР: расм, рус тили (диктант) бўйича кириш имтиҳонлари топширадилар.

Бу группага тўлиқ, ўрта маълумотли 25 ёшгача бўлган ва Ўзбекистон шаҳарларида яшовчилар қабул қилинади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқувчиларга стипендия тўланади.

Ўқиш 1 октябрдан бошланади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, область халқ депутатлари Совети ижроия комитетининг савдо бошқармасидан ёки шаҳар халқ депутатлари Совети ижроия комитетининг савдо бўлимидан йўлланма.

Билим юртининг адреси: 700173. Акмал Икромов района, Бобир кўчаси, 3-уй (4, 9-трамвайларнинг «Чўпон ота», 13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами клиник касалхонаси» бекатлари). Телефон 78-44-30.

«ТАШСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» трестининг

ЎҚУВ КОМБИНАТИ

сантехникларни тайёрлайдиган

1,5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ВА

кенг профилли электр-газ пайвандчиларни тайёрлайдиган

3,5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Қабул қилинганларга ҳар ойда 76 сўмдан стипендия берилади.

Курсларни тугатган ёлғиз ишчиларга ва бошқа шаҳарликларга ётоқхона берилади. Трест ишчилари 3—5 йил ичида турар жой билан таъминланадилар.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Октябрь районн, 1-Радиальний проезди, 12«а»-уй (10, 23, 27-трамвайлар, (10, 48, 88, 107, 108, 125-автобуслар, 2, 7, 10-троллейбусларнинг «Ишчилар шаҳарчаси» бекати).

«САМАРҚАНД» ВА «СНЕЖИНКА»

«САМАРҚАНД» ва «СНЕЖИНКА» ХОЛОДИЛЬНИКЛАРИ КАТТА ОИЛАЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН. «САРАТОВ» ВА «ЗИЛ» ХОЛОДИЛЬНИКЛАРИНИНГ ДАСТЛАБКИ МОДЕЛЛАРИ ХОНАДОНЛАРИМИЗДАН ЯҚИНДАГИНА ЎРИН ОЛГАН ЭДИ. ЭНДИЛИКДА УЛАРНИНГ ЎРНИГА КЕЛГАН КАТТА ҲАЖМЛИ, МУЗ ЭРИТИШ ЯРИМ АВТОМАТ СИСТЕМАЛИ СОВУТИШ КАМЕРАСИГА ЭГА БЎЛГАН, ЧИРОЙЛИ БЕЗАТИЛГАН ЯНГИ ХОЛОДИЛЬНИКЛАР УЛАРГА МУТЛАҚО ЎХШАМАЙДИ.

Мамлакатимиздаги йигирма беш завод ўзига хос «совутиш» фабрика»ларини ишлаб чиқаради. Қандай холодильникка имтиёз берса бўлади? Бу саволга жавоб беришда ошхонанинг катта-кичиклиги, оила аъзоларининг оз-кўплиги катта роль ўйнайди.

Пойтахтимиздаги Марказий универмагга ташриф буюрадиган бўлсангиз, Самарқанд холодильниклар заводи ишлаб чиқараётган **«Самарқанд»** ва **«Снежинка»** холодильникларига эътибор берингиз.

«САМАРҚАНД» холодильниги жуда қулай, пухта ишлайди, электр энергияни кам сарфлайди. Каттагина сиғимли совутиш камераси (240 литр) уй бекаларига озиқ-овқат маҳсулотларини бир-икки ҳафта олдин ғамлаб қўйиш, паст ҳароратли бўлим эса гўшт ва балиқ маҳсулотларини 4 ҳафта давомида сақлаш имконини беради. Совутиш камераси автоматик равишда ёниб-ўчадиган лампочка билан ёритилган.

Холодильникнинг баҳоси — 325 сўм.

«СНЕЖИНКА» холодильниги — Самарқанд холодильниклар заводининг янги маҳсулоти. «Снежинка»нинг афзалликлари қуйидагилардан иборат: холодильникнинг муз эритувчи ярим автомат системаси бўлиб, жуда яхши ёпилади. Паст ҳароратли бўлма эшикларининг янги элементлари холодильникка санитария ишлови берилаётган пайтда трубкаларнинг шикастланишининг олдини олади.

ҚИСҚАЧА ТЕХНИК ХАРАКТЕРИСТИКАСИ:

совутиш камерасининг умумий сиғими — 240 дм²;
баландлиги — 1435 мм;
чуқурлиги — 600 мм.;
эни — 570 мм.;
вазни — 67 кг.;
бир кеча-кундузда электр энергия сарфи —1,7 квт/соат.
Холодильникнинг баҳоси — 345 сўм.
3 йил бенуқсон ишлашига кафолат берилади.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

Сизларни универмагнинг «12 терак» кўчасида жойлашган павильонига, холодильниклар сотиладиган секциясига таклиф қиламиз.

Бу ердан Сиз «САМАРҚАНД», «СНЕЖИНКА», шунингдек «ПАМИР—5», «САРАТОВ», «СВИЯГА—3», «КОДРИ», «СВИЯГА—2», «БИРЮСА—3», «ОРСК—7» маркали холодильникларни сотиб олишингиз мумкин.

ПАВИЛЬОНГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!

ЦУМ.

ВАТАНИМИЗ КИНО-ФОТО АППАРАТУРАЛАРИ НАМОЙИШИ

Ватанимизда ишлаб чиқарилаётган фото ва кино аппаратуралари мамлакатимизда ва чет элларда ҳам кенг шуҳрат қозонган. «СССРда тайёрланган» тамғаси босилган кинокамералар ва фотоаппаратларни ер куррасининг турли минтақаларида учратиш мумкин.

Ленинград, Киев, Минск, Красногорск тажриба-механика **бирлашмалари ва заводлари фотоҳаваскорлар ва профессионал суратга олувчиларнинг кенг даврасига мўлжалланган фото ва кино аппаратураларини ишлаб чиқармоқда.**

25—30 ОКТЯБРЬ КУНЛАРИ

Тошкент Марказий универсал магазинида ўтказиладиган Ватанимиз фото ва кино аппаратуралари

САВДО-КЎРГАЗМАСИГА

марҳамат қилсангиз, Сиз ўзингизга манзур бўладиган камералар ҳамда фото ва кино товарларини танлашингиз ҳамда сотиб олишингиз мумкин.

Савдо-кўргазмада ҳар куни суратга олиш ва кино-фото материалларини қайта ишлаш техникаси бўйича консультациялар ўтказилади, проекцион аппаратуралар ҳаракат ҳолатида намойиш этилади. Плёнкаларни қайта ишлаш бўйича, фотосуратларни чиқариш, «Супер-8» кинокамераларининг кассеталарини зарядлаш, «Беминнат хизмат бюроси» бўйича қабул пунктлари ишлайди. Ана шу аппаратларни тайёрловчи заводларнинг тажрибали усталари сизларнинг аппаратларингиздаги носозликни бартараф этиб беришади.

Кўргазма стендлари Сизларни сериялаб чиқарилаётган фото ва кино аппаратуралари ва уларнинг истиқболли моделлари билан таништиради.

30 октябрь куни соат 16 да ўтказиладиган фото-кино ҳаваскори куни программасида қуйидаги тадбирлар бор:

— Кўргазмани кўздан кечириш, Ватанимиз кино ва фото аппаратлари ва кино-фото материалларига тегишли ашёлар бўйича консультация олиш.

Савдо залида Сизга кино-фото товарларининг кенг ассортименти таклиф қилинади.

Савдо-кўргазманинг иш вақти соат 11 дан 19.00гача.

«РАССВЕТ» МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА-САВДО ТАШКИЛОТИ

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

1982—1983 ўқув йили учун

ишчи-ёшларни олий ўқув юртларига киришга тайёрлайдиган

ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида қуйидаги предметлардан: математика, география, тарих, она тили ва адабиётдан ҳафтасига уч марта олиб борилади.

Курсга ўрта маълумотли, шунингдек 10-синфда ўқиётган шахслар қабул қилинади.

Тайёрлов курсларига кирувчилар қуйидагиларни кўрсатишлари лозим: институт ректори номига ариза, ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжат нусхаси (10-синф ўқувчилари учун мактабдан справка); турар жойидан, иш жойидан (ўрта маълумотли шахслар учун) справка, 2 та фотосурат (3х4 см.).

Машғулотлар институт биносида олиб борилади.

Ҳужжатлар душанба, чоршанба ва шанба кунлари соат 16.00 дан 18.00 гача Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 183-уй, халқ хўжалик институтида, 1—30 аудиторияда қабул қилинади.

СССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИНИНГ

ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

Институтга кирувчиларни кириш имтиҳонларини топширишга тайёрлайдиган

КЕЧКИ КУРСЛАРГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар — ҳафтада 3 марта ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Курсларга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, иш жойи ёки ўқиш жойидан справка, Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар ҳарбий билетларини шахсан кўрсатадилар.

Ўқиш муддати — 7 ой.

Ўқиш учун 30 сўм ҳақ тўланади.

Машғулотлар — 1 декабрдан бошланади.

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) соат 15.00 дан 20.00 гача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Энгельс кўчаси, 108-уй, 228-хона.

Ю. А. ГАГАРИН НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ТЕХНИКУМИ

1982—83 ўқув йилига

Қуйидаги ихтисосликлар бўйича

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

Самолётсозлик, металларни қирқиб ишлаш, машинасозлик саноати корхоналарида планлаштириш.

Ўрта маълумотлилар ўзбек ва рус тилларида таълим оладилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ 3 ЙИЛДАН 4,5 ЙИЛГАЧА.

Техникум директори номига ёзилган аризага танлаган ихтисоси кўрсатилиб, қуйидаги ҳужжатлар билан топширилади: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

Туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт ва ҳарбий билет ёки ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Ўрта мактабни олтин медаль билан битирганлар, ўрта ҳунар-техника ўқув юртини битириб имтиёзли диплом олганлар, ўрта мактабни битириб, алоҳида муваффақиятлари учун алгебра, геометрия, рус тили ва адабиёти фанларини ўрганишда фахрий ёрлиқ билан тақдирланганлар, штат қисқартирилганлиги муносабати билан ҳарбий хизматдан бўшатилганлар, соғлиғи туфайли ва СССР Қуролли Кучлари ҳамда ички ишлар министрлиги органларида кўп ишлаб бўшаган офицерлар, прапоршчиклар, мичманлар ва мажбурий ҳарбий хизматни ўтаб бўлганлар (ҳарбий хизматдан қайтиб келгандан сўнг икки йил давомида) кечки бўлимга ариза топшириб, кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Шунингдек, техникумга аризалар қабул қилиш муддатининг тугашига 4 кун қолганда маълумоти тўғрисидаги ҳужжатлар конкурсига асосан қуйидагилар кириш имтиҳонларисиз техникумга қабул қилинадилар: ўрта мактабни, ўрта ҳунар-техника билим юртини 4 ва 5 баҳолар билан битирганлар металларни қирқиб ишлаш, машинасозлик саноати корхоналарида планлаштириш ихтисосликлари бўйича кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Юқорида кўрсатилган шахслар ҳар бир ихтисослик бўйича 60 процентгача кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Ўрта мактаб базасида техникумга кирувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар: РУС ТИЛИ (ўзбек тили) **ВА АДАБИЁТИ** (иншо), **МАТЕМАТИКА** (оғзаки).

Қабул қоидалари ҳамма техникумлар учун умумий.

Техникум ётоқхонага эга эмас.

Техникумнинг кечки бўлимига кирувчи ўрта маълумотлилардан 16 ноябргача аризалар қабул қилинади.

Қабул комиссиясидан справкалар олиш мумкин.

Мурожаат учун адрес: 700006, Тошкент шаҳри, Куйбишев кўчаси, 12-уй, (2, 3, 22, 244, 28-трамвайлар, 1, 8, 11, 13, 10, 16-троллейбуслар, 64, 65, 7, 12, 18, 19, 5, 72, 26-автобусларнинг «Революция хиёбони» бекати). Телефон 33-89-22.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

11 ОКТЯБРЬ — ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.25 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига «Ерга садоқат». СССР Фанлар академияси Тарих институтининг директори, тарих фанлари доктори С. С. Хромовнинг кириш сўзи билан бошланади. 19.15 Футбол шарҳи. 19.45 «Партия планлари —халқ планлари». Белоруссия ва Литва енгил саноати ходимларининг мусобақаси. 1-кўрсатув. 20.15 Совет қўшиқларидан концерт. 20.45 «Йўл-йўлакай». Телевизион спектакль премьераси. Автор — Ю. Эдлис. 21.30 «Время». 22.05 «Пиренеялар ортида —Испания». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.00 «Дунё воқеалари». 23.15 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг эстрада-симфоник куйлар оркестри ижро этади.

Профилактика муносабати билан душанба 11 октябрь куни Марказий телевидениенинг II программасида кўрсатувлар намойиш қилинмайди.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Болалар учун фильм. «Иришванинг кундалиги». 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Жонажон ўлка». 18.45 «Премьералар, учрашувлар, дебютлар» (рус.). 19.30 «Ахборот». (рус.). 18.45 Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг уйғур ансамбли ижро этади. 20.30 «Ахборот». 20.50 Г. Отақулова, Ж. Раҳимов, К. Тиллабоев концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.25 «Энг сўнгги кун». Бадиий фильм. 24.00 Янгиликлар.

II

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Тайганинг йил фасллари». Телефильм. 19.00 Ўқитувчи экрани. Тайёрлов синфларида кун тартибини ташкил этиш. 19.30 «Қўшиқ дарёдек таралмоқда». Телефильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Совет Иттифоқи шаҳарлари».

12 ОКТЯБРЬ —СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Мультфильмлар: «Алёнанинг жўжаси», «Қизча циркда». 10.10 Ю. Эдлис. «Йўл-йўлакай». Телевизион спектакль. 10.50 РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Спиваков чалади (скрипка). 11.50 Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ҳақида ҳужжатли фильмлар. 12.40 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Гигантнинг ёшлиги». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.50 «Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади?» Тбилиси шаҳридаги 3. Рухадзе номли енгил саноат корхоналари учун кадрлар тайёрловчи 36-ихтисослаштирилган ҳунар-техника билим юрти ҳақида. 16.20 «Людвиг ван Бетховен». 1-қисм.

17.10 «Инсон — ер хўжайини». Кўрсатувни «Известия» газетасининг шарҳловчиси А. З. Ивашенко олиб боради. 18.10 «Фиеста» Испанияда бўлиб ўтган халқ ижодиёти фестивали ҳақида. 18.35 «Шерча ва тошбақа қандай қилиб қўшиқ айтишди». Мультфильм. 18.45 «Фан оламида». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «ЯГОНА ОИЛАДА» ҚИРҒИЗИСТОН ССР. Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев сўзи. «Қирғиз тонглари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Дўстлик энергияси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Санъат усталарининг концерти. 21.30 «Время». 22.05 «Нима? Қаерда? Қачон?» Телевизион викторина. 23.15 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 Илмий-оммабоп фильм. 19.00 Жаҳон халқларининг ижоди. ГДРнинг музикали фольклори. 19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Халқаро панорама». 21.30 «Время». 22.05 Ёшлар командалари ўртасида Европа чемпионатининг саралаш матчи. СССР—Финляндия терма командалари. «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун фильмлар: «Қўшиқ», «Қаҳрабочалар». 18.45 «Пионер дружиналари Бутуниттифоқ маршида». 19.10 «Тошда ҳам қуёш акс этди». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзбектелефильм»).

19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Тўйларимиз ҳақида ўйларимиз». 20.30 «Ахборот». 23.50 Матлуба Дадабоева ва Маҳбуба Ҳасанова концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 «Кино рассоми Э. Калантаров» (рус.). 23.10 Янгиликлар.

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Баландлик». Телефильм. 18.45 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. Совет жамиятининг сиёсий системаси ва иқтисодий негизи. 19.15 Реклама. 19.30 «Фанга йўл». Телефильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Севимли опералардан саҳналар». 20.50 «Шеърият дафтаридан». Тўлқин. 21.10 «Тўртинчи ёз». Телефильм 21.30 МТ II.

4 ТОШКЕНТ бет ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат: — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари —33-90-50.

1 ОКТЯБРЬ, 1982 й. Р—13586. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. В — 2524. ИНДЕКС 64690. 6